

A TÁMOGATÓ SZOLGÁLATI KÉPZÉSEK OKTATÁSI PROGRAMJA

Nemzeti Erőforrás Minisztérium
Budapest
Engedélyezési szám: 52998-1/2010-0016SzFő

SK

Engedélyezte: Nyitrai Imre

Helyettes államtitkár

KÉSZÍTETTÉK:

Boldizsár Szilvia

Dávid István

Farkasné Farkas Gyöngyi

Helmeczi Erika

Horváth Izidorné

Kóczán Katalin

Dr. Sótonyi Tiborné

Dr. Takács Magdolna

Velkei Mariann

SZAKMAI SZERKESZTŐ:

Helmeczi Erika

SZAKMAI LEKTOR:

Kisgyörgyné Cziráki Andrea

NYELVI LEKTOR:

Koppándi János

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETŐ	6
ELVÁRT KÖVETELMÉNYEK A KÉPZÉST KÖVETŐEN:	7
A TÁMOGATÓ SZOLGÁLAT VEZETŐJÉVEL SZEMBEN TÁMASZTOTT MUNKAKÖRI KÖVETELMÉNYEK...	7
A TÁMOGATÓ SZOLGÁLAT SZEMÉLYI SEGÍTŐJÉVEL SZEMBEN TÁMASZTOTT MUNKAKÖRI KÖVETELMÉNYEK	9
A TÁMOGATÓ SZOLGÁLAT SZEMÉLYSZÁLLÍTÓJÁVAL SZEMBEN TÁMASZTOTT MUNKAKÖRI KÖVETELMÉNYEK	10
A PROGRAM ÁLTALÁNOS TARTALMA	11
PROGRAMMODUL RÉSZLETES BEMUTATÁSA (TÁMOGATÓ SZOLGÁLAT SZEMÉLYSZÁLLÍTÓ KÉPZÉS: SEGÍTŐ KAPCSOLAT ÉS KOMPETENCIÁI)	16
PROGRAMMODUL RÉSZLETES BEMUTATÁSA (TÁMOGATÓ SZOLGÁLAT SZEMÉLYI SEGÍTŐ KÉPZÉS: SEGÍTŐ KAPCSOLAT ÉS SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS)	21
PROGRAMMODUL RÉSZLETES BEMUTATÁSA (TÁMOGATÓ SZOLGÁLAT VEZETŐ KÉPZÉS: SEGÍTŐ KAPCSOLAT ÉS SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS)	28
PROGRAMMODUL RÉSZLETES BEMUTATÁSA (TÁMOGATÓ SZOLGÁLAT SZEMÉLYSZÁLLÍTÓ KÉPZÉS: A SZOCIÁLIS MUNKA ALAPJAI)	34
PROGRAMMODUL RÉSZLETES BEMUTATÁSA (TÁMOGATÓ SZOLGÁLAT SZEMÉLYI SEGÍTŐ KÉPZÉS: SZOCIÁLIS MUNKA ALAPJAI)	38
PROGRAMMODUL RÉSZLETES BEMUTATÁSA (TÁMOGATÓ SZOLGÁLAT VEZETŐ KÉPZÉS: SZOCIÁLIS MUNKA)	44
PROGRAMMODUL RÉSZLETES BEMUTATÁSA (TÁMOGATÓ SZOLGÁLAT SZEMÉLYSZÁLLÍTÓ KÉPZÉS: FOGYATÉKOSSÁGGAL KAPCSOLATOS ISMERETEK)	50
PROGRAMMODUL RÉSZLETES BEMUTATÁSA (TÁMOGATÓ SZOLGÁLAT SZEMÉLYI SEGÍTŐ KÉPZÉS: FOGYATÉKOSSÁGGAL KAPCSOLATOS ISMERETEK)	55
PROGRAMMODUL RÉSZLETES BEMUTATÁSA (TÁMOGATÓ SZOLGÁLAT VEZETŐ KÉPZÉS: FOGYATÉKOSSÁGGAL KAPCSOLATOS ISMERETEK)	62
PROGRAMMODUL RÉSZLETES BEMUTATÁSA (TÁMOGATÓ SZOLGÁLAT SZEMÉLYSZÁLLÍTÓ KÉPZÉS: ÁLLAMIGAZGATÁSI ÉS JOGI ALAPISMERETEK)	69
PROGRAMMODUL RÉSZLETES BEMUTATÁSA (TÁMOGATÓ SZOLGÁLAT SZEMÉLYI SEGÍTŐ KÉPZÉS: ÁLLAMIGAZGATÁSI ÉS JOGI ALAPISMERETEK)	74
PROGRAMMODUL RÉSZLETES BEMUTATÁSA (TÁMOGATÓ SZOLGÁLAT VEZETŐ KÉPZÉS: ÁLLAMIGAZGATÁSI ÉS JOGI ALAPISMERETEK)	80

PROGRAMMODUL RÉSZLETES BEMUTATÁSA (TÁMOGATÓ SZOLGÁLAT VEZETŐ KÉPZÉS: SZOCIÁLIS MENEDZSMENT)	86
PROGRAMMODUL RÉSZLETES BEMUTATÁSA (TÁMOGATÓ SZOLGÁLAT SZEMÉLYSZÁLLÍTÓ KÉPZÉS: TEREPGYAKORLAT)	94
PROGRAMMODUL RÉSZLETES BEMUTATÁSA (TÁMOGATÓ SZOLGÁLAT SZEMÉLYI SEGÍTŐ KÉPZÉS: TEREPGYAKORLAT)	99
PROGRAMMODUL RÉSZLETES BEMUTATÁSA (TÁMOGATÓ SZOLGÁLAT VEZETŐ KÉPZÉS: TEREPGYAKORLAT)	104

Bevezető

A Támogató Szolgálat képzési célja:

- Az egyes munkaköröknek megfelelően felkészítse a résztvevőket a támogató szolgálat keretében a személyi segítő szolgálat, a személyi szállító szolgálat és a tanácsadás ellátására.
- A szolgáltatás nyújtásában résztvevő munkatársak elméleti és gyakorlati ismereteinek bővítése, az ellátandó célcsoport érdekében a folyamatos kapcsolattartásra való képességek fejlesztése, és a kiegészítő feladatok ellátása.
- Elsősorban a gyakorlati tevékenységgel közvetlenül összefüggő ismeretek elsajátítása.
A képzés során a segítő attitűd, a komplex szociális és mentálhigiénés szemlélet, a segítő beszélgetések, és a gyakorlati képzés szerepének kiemelt figyelmet kell kapnia.

A személyi segítő képzés célja:

- Olyan gyakorlat orientált szakemberek képzése, akik a fogyatékos személyek speciális alapápolási és gondozási feladatainak ellátását, illetve speciális képességeik folyamatos fejlesztését, a minél önállóbb életviteli készségek javítását és a szakszerű segítség-nyújtást biztosítják a célcsoport saját lakókörnyezetében.

A vezetőképzés célja:

- Felsőfokú előképzettségre építve egyrészt képessé tesz a támogató szolgálat irányítására, a szakemberekkel való kapcsolattartásra, a speciális problémák felülvizsgálatára és azok célirányos továbbítására, valamint az előzőekben felsorolt segítő munka szervezésére.

A személyszállító képzés célja:

- A fogyatékossgal összefüggő speciális szállítási igényekkel rendelkező személyek biztonságos szállításának ismeretével, az alkalmazás módjával a gépkocsivezető személyszállítóvá válik.

Elvárt követelmények a képzést követően:

Minden képzési formában és végig a szolgáltató tevékenység során meghatározó elv a *segítő attitűd*.

A támogató szolgálatnál dolgozó szakemberek legyenek képesek munkakörüknek megfelelően, mindig **együttműködésben** megvalósítani a rájuk háruló feladatokat. Legyenek képesek **az önálló életvitel fontosságát** felismerni, és az ahhoz kapcsolódó elveket elfogadni, s a gyakorlati tevékenység során az igénybe vevő szakembereket ennek megvalósításában segíteni, támogatni.

A támogató szolgálat munkatársai ismerjék fel a segítő **szakma etikai szabályait**, attitűdjét, tudják azt értelmezni, alkalmazni a saját területükön, illetve saját maguk számára is.

Kommunikációs képességük tegye lehetővé a családdal, a társadalmi környezettel és a fogyatékos személlyel való kapcsolattartást.

A segítő legyen képes a beszélgetés komplex lehetőségeit használni az ügyfél és problémáinak megismerésében, **szükségleteinek feltárásában**, a segítő kapcsolat fenntartása és fejlesztése érdekében éppúgy, mint spontán beszélgetések alkalmával. Továbbá legyen képes az egészségügy és más -, szociális terület, valamint a hivatalos szervek képviselőivel **együttműködni**, rendelkezzen megfelelő **önismerettel** és **empátiás készséggel**, amelyeket aztán mozgósítani tud a fogyatékos emberek és a környezetükben élők érdekében.

Kompetenciahatárának ismerete és betartása pedig kötelező legyen számára.

A támogató szolgálat vezetőjével szemben támasztott munkaköri követelmények

A hallgató a képzés befejezését követően **legyen képes:**

- önállóan támogató szolgálatot vezetni, illetve menedzselni
- koordinálni a szakmai munkát
- szükséglet szerint felmérést végezni a potenciális kliensek körében
- tanácsadást nyújtani
- szakmai csapatot összehívni és vezetni
- koordinálni a szolgálat segítségét igénybe vevő ember szükségleteihez igazodó ellátásokat
- megteremteni, biztosítani, valamint betartatni a működési feltételeket; közreműködni a szolgáltatás működtetéséhez szükséges források megszerzésében

- a szakmai fejlesztés érdekében pályázati lehetőségek felkutatására és pályázat megírására
- szervezeti politika meghatározására
- szervezeti kultúra megteremtésére
- szerződéskötések előkészítésére
- ügyfelekkel történő szerződéskötésre
- egyéni karrierterv megvalósítására
- jutalmazásra
- átruházott jogként munkáltatói feladatok ellátására
- kapcsolattartásra mind az ügyfelekkel, mind a kapcsolódó szervezetekkel
- jelentések és beszámolók készítésére
- szakmai irányvonalak kidolgozására, betartatására és ellenőrzésére;
- a támogató szolgálat szolgáltatását igénybe vevő személy problémájának megoldása érdekében az erőforrásokat felkutatására és mozgósítására
- a munkatársak munkafolyamatainak meghatározására
- adminisztrációs rend meghatározására és ellenőrzésére
- egyéni fejlesztési terv jóváhagyására, ellenőrzésére és értékelésére
- szupervízió megszervezésére
- az etikai normák ismertetésére és betartatására
- konfliktuskezelésre, problémamegoldásra, segítségnyújtásra
- a szervezetről megfelelő tájékoztatás nyújtására, külső kapcsolatteremtésre
- az ügyfelek szerződésének megkötésére, illetve megszüntetésére
- az adatvédelmi törvény betartatására
- a segítő - segített közötti konfliktushelyzet megoldására
- információk gyűjtésére a támogató szolgálat feladatainak megvalósításához
- más támogató szolgálatokkal való kapcsolat fenntartására, tapasztalat- és információcserére
- a korszerű információhordozók és a médiumok használatára, azok és intézményeivel való érdemi kapcsolattartásra.

A támogató szolgálat személyi segítőjével szemben támasztott munkaköri követelmények

A hallgató a képzés befejezését követően *önállóan legyen képes az alábbi feladatok ellátására:*

- az igénybevevő személye körüli segítségnyújtás;
- kapcsolatfelvétel az igénybevevővel;
- igények, szükségletek feltárása, kölcsönös elvárások tisztázása után a szerződés előkészítése;
- testi-lelki szociális szükségletek felmérése és összehangolása alapján egyénre szabott fejlesztési terv elkészítésében való közreműködés;
- a segített ellátási kapcsolatrendszerének feltérképezése;
- az alapvető szükségleteket, ápolási-gondozási feladatokat felméri; és a már működő szolgáltatókkal összehangolja a fogyatékos ember igényeit, és javaslatokat készít a vezetőnek a nem lefedett igények szolgáltatásokkal való kielégítésére; a vezető felé
- krízishelyzetek felismerése és azonnali jelentése a vezető felé
- A fogyatékossgal élő személyek környezetében élők felvilágosítása, az igénybevevő állapotával, ellátásával kapcsolatos ismeretek átadása;
- szociális ügyek intézése;
- szabadidő hasznos eltöltéséhez információ és segítség nyújtása;
- pontos, naprakész, az igénybevevő aláírásával igazolt dokumentáció vezetése;
- a segítség folyamatában felmerülő problémák felmérése és azonnali jelzése a vezető felé;
- a segítség során felmerülő ügyek intézésében való közreműködés;
- információ nyújtása a mindennapi életvitelt segítő eszközök, gyógyászati segédeszközök beszerzéséről információ nyújtása, igény szerint a beszerzésben való segítségnyújtás;
- munkamegbeszéléseken való részvétel;
- szupervízió, esetmegbeszélésen való részvétel;
- nem kompetens egészségügyi szakellátás végzésében

A támogató szolgálat személyszállítójával szemben támasztott munkaköri követelmények

A hallgató a képzés befejezését követően:

- legyen tisztában a fogyatékossgal összefüggő alapismeretekkel, valamint a segédeszközök használatának a szállításra vonatkozó ismereteivel;
- a fogyatékossgal összefüggő speciális szállítási igényekkel rendelkező személyek biztonságos szállításának ismeretével, az alkalmazás módjával;

továbbá *legyen képes*:

- a fogyatékos emberek szállítására
- a szállítás igény szerinti lebonyolítására, illetve a támogató szolgálat vezetőjének utasításai szerinti ellátására
- a tevékenységgel összefüggő adminisztrációs feladatok ellátására;
- a menetlevelek pontos vezetésére, leadására;
- a szállítandó fogyatékos személyt átadó vagy fogadó személlyel, illetve intézménnyel való kapcsolattartásra.

A program általános tartalma

1.	A program megnevezése	Támogató Szolgálati képzések oktatási programja
2.	A program besorolása	Munkakör betöltésére jogosító szociális képzések
3.	A program célja	<p>A támogatószolgálat vezető képzés célja a képzésen részt vevő személy felkészítése a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 39/A. §-ának (1) bekezdésében foglalt feladatok ellátásának szervezésére, irányítására.</p> <p>A személyi segítő képzés célja a képzésen részt vevő személy felkészítése a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 39/A. §-a (1) bekezdésének a) pontjában foglalt feladatok ellátására.</p> <p>A személyszállító képzés célja a képzésen részt vevő személy felkészítése a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 39/A. §-a (1) bekezdésének b) pontjában foglalt feladatok ellátására.</p>
4.	A program célcsoportja	A Támogató Szolgálatban dolgozó vezetők, személyi segítők és személyszállítók.
5.	A program során megszerezhető kompetenciák	A tanfolyam elvégzését követően a megnevezett munkakörnek megfelelő beosztás gyakorlása.
6.	A programba való bekapcsolódás feltételei	<ul style="list-style-type: none"> • Az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendeletben foglalt képesítési előírásainak megfelelő végzettséggel rendelkezik • A résztvevő szándékát a 81/2004. (IX.18.) ESZCSM rendelet melléklete szerinti jelentkezési lapon az NSZFI felé megtette, és ennek befogadásáról értesítést kapott. • Felnőttképzési szerződést kötött az NSZFI-vel.

7.	A programban való részvétel feltételei, a részvétel követésének módja	Jelenléti ív, illetve gyakorlati napló folyamatos vezetése.
8.	A fogyatékoságból eredő speciális igények figyelembe vételének módja	A releváns képzések esetében biztosítani kell az akadálymentes környezetet.
9.	Tervezett képzési idő	<p>A Támogató Szolgálat vezető képzés kötelező óraszám 240 óra, ebből</p> <ul style="list-style-type: none"> • 160 óra elméleti oktatás • 80 óra gyakorlati oktatás. <p>A Támogató Szolgálat személyi segítő képzés kötelező óraszám 240 óra, ebből</p> <ul style="list-style-type: none"> • 160 óra elméleti oktatás, • 80 óra gyakorlati oktatás. <p>A Támogató Szolgálat személyszállító képzés kötelező óraszám 68 óra, ebből</p> <ul style="list-style-type: none"> • 60 óra elméleti oktatás, • 8 óra gyakorlati oktatás.
10.	A képzés módszerei	<ol style="list-style-type: none"> 1. Elméleti oktatás 2. Strukturált tréning 3. Felkészítő, integrált szeminárium szupervízió biztosításával
11.	A program moduljai	<ol style="list-style-type: none"> 1. Modul: Segítő kapcsolat és személyiség fejlesztés 2. Modul: A szociális munka alapjai 3. Modul: Fogyatékosággal kapcsolatos ismeretek 4. Modul: Államigazgatási és jogi alapismeretek 5. Modul: Szociális menedzsment 6. Modul: Terepgyakorlat
12.	A program folyamat	<ul style="list-style-type: none"> • A tanfolyam minden esetben az 1. Modullal kezdődik, és a 6. Modullal végződik. • Az említett kezdő és végső modul között a tanfolyam idején a sorrendet változtatni lehetséges. • Az 5. Modul tekintetében csak a Támogató Szolgálat vezetői érintettek • A 6. modul esetében a gyakorlat 2 helyszínen történik (kivéve a személyszállítókat)
13.	Csoportlétszám	Minimum 15 fő, maximum 25 fő
14.	A program során alkalmazott értékelési rendszer	A modul elején beszélgetés formájában történik az előzetes tudásszint felmérése. Az oktató a feltárt tudás figyelembe vételével irányítja a tanórát.

		<p>Beszámoltatás módja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • írásbeli beszámoló • feladatlap kitöltése, majd ennek a csoporttal történő közös értékelése • az oktató szóban értékeli, hogy a résztvevők elsajátították-e azt az elméleti tudást, melyek a tematikában szerepelnek. <p>Megszerezhető minősítések: A képzési modul szakmai követelményeit teljesítette / nem teljesítette.</p> <p>Írásbeli beszámoltatás eredményei:</p> <table> <tr> <td>50% alatt</td> <td>elégtelen</td> </tr> <tr> <td>51% - 60%</td> <td>elégséges</td> </tr> <tr> <td>61% - 75 %</td> <td>közepes</td> </tr> <tr> <td>76% - 85%</td> <td>jó</td> </tr> <tr> <td>86% -tól</td> <td>jeles</td> </tr> </table> <p>Sikertelen teljesítés esetén a modul ismételése javasolt.</p>	50% alatt	elégtelen	51% - 60%	elégséges	61% - 75 %	közepes	76% - 85%	jó	86% -tól	jeles
50% alatt	elégtelen											
51% - 60%	elégséges											
61% - 75 %	közepes											
76% - 85%	jó											
86% -tól	jeles											
15.	Az előzetesen megszerzett tudás elismerésének módja	<p>A modul rendszer keretében felmentést az órák látogatása alól kizárólag az 5. Modul esetében azok a hallgatók kaphatnak, akik szociális menedzseri képesítéssel rendelkeznek.</p> <p>Az írásbeli beszámoltatás azonban rájuk is vonatkozik.</p>										
16.	A program zárása, záróvizsga esetén a záróvizsga rendje, követelménye, minősítési szintjei, a különböző minősítési szintekhez tartozó követelményszintek, a sikertelen teljesítés következménye	<p>Záróvizsgára az bocsátható, aki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a képzési programban megállapított kötelező óra-számnak elméleti oktatás esetén legalább a 80%-át, gyakorlati oktatás esetén a 100%-át, • tantárgyi vizsgakötelezettségét, • szakmai dolgozatírási kötelezettségét teljesítette. <p>A képzésen részt vevő személy 3 tagú vizsgabizottság előtt záróvizsgát tesz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A vizsgabizottság három főből áll: 1 fő vizsgaelnök, 2 fő vizsgabizottsági tag. • A vizsgaelnököt az NSZFI delegálja. Az elnöki tiszttel olyan személy töltheti be, aki az adott terület szaktekintélye, illetve az oktatási program megírásában, szakmai szerkesztésében, lektorálásában kiemelkedően tevékenykedett. 										

		<ul style="list-style-type: none"> • A vizsgabizottság tagjai olyan személyek lehetnek, akik az adott képzésben meghatározó tárgyakat oktatnak. • A tagokat az adott képzés vezetője jelöli ki, egyeztetve az NSZFI képviselőjével. Vizsgabizottsági tag lehet még az a személy, aki az adott képzésben más képzési helyszínen meghatározó tárgyat oktat. • A jegyzőkönyv vezetését minden esetben az NSZFI képviselője végzi. <p>A záróvizsgát a vizsgabizottság</p> <ul style="list-style-type: none"> • kiválóan megfelelt, • jól megfelelt, • megfelelt, • nem felelt meg <p>minősítéssel értékeli.</p> <p>A tanúsítvány minősítése az alábbi módon történik (a minősítés alapja a részértékelések matematikai átlaga):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kiválóan megfelelt 4,5 – 5 • Jól megfelelt 3,75 – 4,4 • Megfelelt 2 – 3,74 • Nem felelt meg 2 alatti eredmény
17.	A program elvégzését igazoló irat (bizonyítvány, tanúsítvány, látogatási igazolás, egyéb)	A Tanúsítvány a 81/2004. (IX. 18.) ESZCSM rendelet 3. számú mellékletnek megfelelően készül el.
18.	A program elvégzését igazoló irat kiadásának feltételei:	Az NSZFI a sikeres záróvizsgát követően – a képzőhely által kiállított igazolás alapján – a képzésen részt vevő személy részére tanúsítványt állít ki. A tanúsítványt a vizsgát követően személyesen veheti át a hallgató a vizsga helyszínén.
19.	A program megvalósítására vonatkozó szabályozások (a felnőttképzésre vonatkozó általános jogi szabályozásokon túlmenően)	Az általános szabályoktól eltérő szabályozás erre a pontra nincs.

20.	A résztvevők elégedettségére, a képzés megvalósulására, valamint eredményességére vonatkozó információgyűjtés eljárása, a visszajelzések feldolgozásának és hasznosításának módja	A hallgatók és az oktatók elégedettségére vonatkozó információkat a képzést követően önkéntes alapon és anonim módon töltik ki. Az elégedettségi kérdőívek az NSZFI által meghatározott formátumban kerülnek a célcsoporthoz kitöltésre, majd ezeket az íveket az NSZFI képviselője kiértékelésre elviszi. Az itt feltárt problémák javításra kerülnek, és a hasznosítható javaslatok pedig beépülnek a további képzésekbe.
-----	---	---

Programmodul részletes bemutatása (Támogató szolgálat személyszállító képzés: Segítő kapcsolat és kompetenciái)

1. A programmodul azonosító adatai

1.1.	Program megnevezése	Támogató szolgálat személyszállító képzés
1.2.	A modul sorszáma	1.
1.3.	A modul megnevezése	Segítő kapcsolat és kompetenciái

2. A programmodul célja

A speciális szükségletekkel élő emberekkel való kapcsolat kialakítása, a konfliktusforrások és azok kezelésének megismerése.

3. A programmodul követelményei

3.1.	Ismerjék fel a speciális szükségletekkel élők kommunikációs gátjait és tudják azokat kezelni.
3.2.	Ismerjék a különböző konfliktusforrásokat és tudják azokat kezelni.
3.3.	Ismerjék fel a kliensek különböző szükségleteit.

4. A programmodul során elsajátított ismeret, kialakított készség, képesség, kompetencia

4.1.	Személyes értékek, normák
4.2.	Kommunikációs gátak
4.3.	Figyeléstechnikák az aktív hallgatástól a kérdezéstechnikákig
4.4.	Konfliktusforrások és azok kezelése
4.5.	Az autonómia, a tolerancia gyakorlása, szükségletek megfigyelése és értelmezése

5. A programmodulba való bekapcsolódás feltételei

5.1.	Előzetesen teljesítendő modul(ok)	nincs
5.2.	Előzetesen elvárt ismeret(ek)	nincs

6. A programmodulban való részvétel feltételei

6.1.	Részvétel követésének módja	Jelenléti ív vezetése a modulórákon
6.2.	Megengedett hiányzás	nincs
6.3.	Egyéb feltétel(ek)	Felnőttképzési szerződés létrejötte, képzési díj befizetése

7. A fogyatékoságból eredő speciális igények figyelembe vételének módja

A képzés jellegéből adódóan nincs lehetőség fogyatékos hallgatók fogadására.

8. A programmodul időtartama

8.1.	10	óra
------	----	-----

Szakmai képzés esetén ebből

8.2.	Elmélet	0	óra
8.3.	Gyakorlat	10	óra

8.4.	Intenzitás	Időtartam					
	Napi 10 óra	1	nap	-----	hét	-----	hónap

9. A programmodul megvalósításának módszerei

9.1.	Gyakorlat strukturált tréning formájában	100	%
------	--	-----	---

10. A programmodulba vonható csoportlétszám

10.1.	Minimum	15	fő
10.2.	Maximum	25	fő

11. A programmodul során alkalmazott értékelési rendszer

11.1.	Számonkérések formája	Nem releváns.
11.2.	Számonkérések rendszeressége	Nem releváns.
11.3.	Számonkérések tartalma	Nem releváns.
11.4.	A felnőttek tudásszintjének ellenőrzésére szolgáló módszer(ek)	Az oktató értékeli, hogy a résztvevők elsajátították-e azokat a technikákat, melyek a tematikában szerepelnek.
11.5.	Megszerezhető minősítések	A képzési modul szakmai követelményeit teljesítette / nem teljesítette.
11.6.	Megszerezhető minősítésekhez tartozó követelményszintek	Aktív jelenlét, a segítő kapcsolat technikáinak biztos alkalmazása a munkavégzés során.
11.7.	Sikertelen teljesítés következménye	A modul megismétlése.

12. Az előzetesen megszerzett tudás elismerésének módja

A modul elején a bemutatkozó körben beszélgetés formájában történik az előzetes tudásszint felmérés.

Az oktató a feltárt tudás, illetve hiányosságok figyelembe vételével irányítja a tréninget.

Órakedvezményre, az órák látogatása alóli felmentésre nincs lehetőség.

13. A programmodul megvalósításának személyi feltételei

	Programban betöltött szerep	Oktatott témakör	Követelmények				
			Végzettség(ek)	Szakmai gyakorlat	Oktatói gyakorlat	Felnőttképzési gyakorlat	Egyéb követelmény(ek)
13.1.	Oktató, tréner	Segítő kapcsolat és személyiség-fejlesztés	Pszichológus, mentálhigiénikus, tréner	Min. 5 év	Min. 5 év	Min. 3 év	

14. A programmodul megvalósításának tárgyi feltételei

	Képzési helyszín	Igénybevétel célja	Férőhelyek száma	Minimálisan elvárt felszereltség
14.1.	Tréningcsoport vezetésére alkalmas helyiség	Tréningek megtartása	Max. 25 fő	TV, video, DVD, hagyományos tábla, flipchart tábla, írásvetítő, laptop és projector. Rendelkezésre áll oktatói asztal és szék, valamint a résztvevők számáraval megegyező asztal és szék. A gyakorlati feladatok megvalósításához a terem berendezése változtatható.

15. A programmodul céljának eléréséhez szükséges tananyagok, segédanyagok, segédeszközök, és azok biztosításának módja

	Tananyagok, segédanyagok, segédeszközök	Biztosítás módja
15.1.	Támogató Szolgálat személyi szállító képzés jegyzet 2009	NSZFI Salgótarjáni Képzésszervezési Központ a képzés helyszínén személyesen átadja.

16. A programmodul céljának eléréséhez szükséges kötelező irodalom, és azok biztosításának módja

	Szerző	Cím	Kiadó neve, székhelye	Kiadás éve	Biztosítás módja
16.1.	Bang, Ruth	A segítő kapcsolat, mint a személyes segítség alapja.	Tankönyvkiadó	1980.	Az oktatók által kijelölt rész fénymásolatának biztosítása

17. A programmodul céljának eléréséhez szükséges ajánlott irodalom, és azok biztosításának módja

	Szerző	Cím	Kiadó neve, székhelye	Kiadás éve	Biztosítás módja
17.1.	Fekete Sándor	Segítő foglalkozások kockázatai – Helfer-szindróma a burnout-jelenség.	In: Pszichiátria Hungarica, 1991. március, VI. évf. 1. sz. 17–29. o.	1991	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.2.	Szerk. Gere Ilona	Kapcsolatépítés fogyatékos ügyfelekkel	Szociális és Családügyi Minisztérium, Budapest,	1998	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.

Programmodul részletes bemutatása (Támogató szolgálat személyi segítő képzés: Segítő kapcsolat és személyiségfejlesztés)

1. A programmodul azonosító adatai

1.1.	Program megnevezése	Támogató szolgálat személyi segítő képzés
1.2..	A modul sorszáma	1.
1.3.	A modul megnevezése	Segítő kapcsolat és személyiségfejlesztés

2. A programmodul célja

A személyi segítő legyen képes a beszélgetés komplex lehetőségeit használni a segítő folyamat során, rendelkezzen megfelelő önismerettel és empátiás készséggel, amelyeket mozgósítani tud a foglatékonysággal élő emberek érdekében.

3. A programmodul követelményei

3.1.	A hallgató legyen képes felismerni a kliens állapotából, helyzetéből fakadó szükségleteket.
3.2.	A hallgató legyen képes a kliens állapotának megfelelő szinten megfogalmazni mondanivalóját.
3.3.	A hallgató legyen képes elfogadó, bátorító és a dependenciát csökkentő kapcsolat és kommunikáció alkalmazására.
3.4.	A hallgató legyen képes az emberi méltóság tiszteletben tartására, az egyenrangú partneri viszony kialakítására.
3.5.	A hallgató legyen tisztában munkájának szakmai minőségi feltételeivel, saját munkájának hatékonyságával.
3.6.	A hallgató vegye figyelembe saját és kliense korlátait.
3.7.	A hallgató vegye igénybe a szakmai segítségnyújtás különböző formáit (esetmegbeszélés, szupervízió).
3.8.	A hallgató ismerje és gyakorolja a segítő munka alapelveit.
3.9	A hallgató bővítse kommunikációs eszköztárát és célszerűen (intencionalitás) alkalmazza azt.

4. A programmodul során elsajátított ismeret, kialakított készség, képesség, kompetencia

4.1.	A segítő kapcsolati munka alapelvei (kompetencia, keretek, etikai kérdések, kockázati tényezők)
4.2.	A segítő kapcsolat résztvevői, szerepek, speciális szükségletek
4.3.	A speciális szükséglettel élő személyek kommunikációs sajátosságai a segítő folyamat során
4.4.	A segítő kapcsolati munka eszközzrendszere
4.5.	Kommunikáció, metakommunikáció, viszony meghatározás
4.6.	A tanácsadás folyamata a szerződéskötéstől a lezárásig, mint döntési folyamat
4.7.	A figyelési fogások, kérdezéstechnika, beavatkozás
4.8.	Integráció, normalizáció megjelenése a segítség során
4.9.	Autonómia (önrendelkezés), önálló életvitel
4.10.	A segítő értékei, normái
4.11.	Speciális támogatási formák, személyi segítség, támogatás, kísérés, gondozás
4.12.	Egyéni fejlesztési tervek és foglalkoztatás összefüggése a segítő munka tervezhetőségével
4.13.	A szülőkkel, hozzátartozókkal való együttműködés sajátosságai

5. A programmodulba való bekapcsolódás feltételei

5.1.	Előzetesen teljesítendő modul(ok)	Nincs
5.2.	Előzetesen elvárt ismeret(ek)	Az 1/2000 SZCSM rendelet által meghatározott képesítés megléte

6. A programmodulban való részvétel feltételei

6.1.	Részvétel követésének módja	Jelenléti ív vezetése a modulórákon
6.2.	Megengedett hiányzás	nincs
6.3.	Egyéb feltétel(ek)	Felnőttképzési szerződés létrejötte, képzési díj befizetése

7. A fogyatékból eredő speciális igények figyelembe vételének módja

A képzésen résztvevő, mozgásukban akadályozott hallgatóknak akadálymentes tanterem, szociális és közösségi helyek biztosítása.

8. A programmodul időtartama

8.1.	30	óra
------	----	-----

Szakmai képzés esetén ebből

8.2.	Elmélet	10	óra
8.3.	Gyakorlat	20	óra

8.4.	Intenzitás	Időtartam					
	Napi 10 óra	3	nap		hét		hónap

9. A programmodul megvalósításának módszerei

9.1.	Előadás, előadói magyarázat, interaktív foglalkozás, összefoglalás, összegzés	34	%
9.2.	Gyakorlat strukturált tréning formájában	66	%

10. A programmodulba vonható csoportlétszám

10.1.	Minimum	15	fő
10.2.	Maximum	25	fő

11. A programmodul során alkalmazott értékelési rendszer

11.1.	Számonkérések formája	Nem releváns.
11.2.	Számonkérések rendszeressége	Nem releváns.
11.3.	Számonkérések tartalma	Nem releváns.
11.4.	A felnőttek tudásszintjének ellenőrzésére szolgáló módszer(ek)	Az oktató értékeli, hogy a résztvevők elsajátították-e azokat a technikákat, melyek a tematikában szerepelnek.
11.5.	Megszerezhető minősítések	A képzési modul szakmai követelményeit teljesítette / nem teljesítette.

11.6.	Megszerezhető minősítésekhez tartozó követelményszintek	Aktív jelenlét, a segítő kapcsolat technikáinak biztos alkalmazása a munkavégzés során.
11.7.	Sikertelen teljesítés következménye	A modul megismétlése.

12. Az előzetesen megszerzett tudás elismerésének módja

A modul elején a bemutatkozó körben beszélgetés formájában történik az előzetes tudásszint felmérése. Az oktató a feltárt tudás, illetve hiányosságok figyelembe vételével tartja meg az előadást, illetve irányítja a tréninget.

Órakedvezményre, az órák látogatása alóli felmentésre nincs lehetőség.

13. A programmodul megvalósításának személyi feltételei

	Programban betöltött szerep	Oktatott témakör	Követelmények				
			Végzettség(ek)	Szakmai gyakorlat	Oktatói gyakorlat	Felnőttképzési gyakorlat	Egyéb követelmény(ek)
13.1.	Oktató, tréner	Segítő kapcsolat és személyiségfejlesztés	Pszichológus, mentálhigiénikus, tréner	Min. 5 év	Min. 5 év	Min. 3 év	---

14. A programmodul megvalósításának tárgyi feltételei

	Képzési helyszín	Igénybevétel célja	Férőhelyek száma	Minimálisan elvárt felszereltség
14.1.	Tréningcsoport vezetésére alkalmas helyiség	Tréningek megtartása	Max. 25 fő	TV, video, DVD, hagyományos tábla, flipchart tábla, laptop és projector. Rendelkezésre áll oktatói asztal és szék, valamint a résztvevők számával megegyező asztal és szék. A gyakorlati feladatok megvalósításához a terem berendezése változtatható.

15. A programmodul céljának eléréséhez szükséges tananyagok, segédanyagok, segédeszközök, és azok biztosításának módja

	Tananyagok, segédanyagok, segédeszközök	Biztosítás módja
15.1.	Támogató Szolgálat személyi segítő képzés jegyzet 2009	NSZFI Salgótarjáni Képzésszervezési Központ a képzés helyszínén személyesen átadja

16. A programmodul céljának eléréséhez szükséges kötelező irodalom, és azok biztosításának módja

	Szerző	Cím	Kiadó neve, székhelye	Kiadás éve	Biztosítás módja
16.1.	Buda Béla	A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei	Membrán könyvek.	1988	Az oktató által kijelölt rész fénymásolatának biztosítása
16.2.	Bang, Ruth	A segítő kapcsolat, mint a személyes segítség alapja.	Tankönyvkiadó	1980	Az oktató által kijelölt rész fénymásolatának biztosítása
16.3.	Fodor László – Tomcsányi Teodóra	Segítő kapcsolat, segítő szindróma, segítő identitás. In: Egymás közt egymásért. (Szerk.: Jelenits István–Tomcsányi Teodóra)	HÍD, Bp.	1990	Az oktató által kijelölt rész fénymásolatának biztosítása

17. A programmodul céljának eléréséhez szükséges ajánlott irodalom, és azok biztosításának módja

	Szerző	Cím	Kiadó neve, székhelye	Kiadás éve	Biztosítás módja
17.1.1.	Bagdy Emőke	Az emberi kapcsolatok dinamikája (in. Tanulmányok a vallás és lélektan határterületéről)	Ecclesia	1988	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár meg- jelölésével.
17.1.2.	Tringer László	A gyógyító beszélgetés.	Medicina	2005	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár meg- jelölésével.
17.1.3.	Rudas János	Delfi Örökösei	Dikó - Új Mandátum Kiadó	2004	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár meg- jelölésével.
17.1.4.	Buda Béla	Az empátia, a beleélés lélektana	Gondolat Kiadó,	1980	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár meg- jelölésével.
17.1.5.	Fekete Sándor	Segítő foglalkozások kockázatai – Helfer-szindróma a burnout-jelenség.	In: Pszichiátria Hungarica, 1991. március, VI. évf. 1. sz. 17–29. o.	1991	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár meg- jelölésével.
17.1.6.	Szerk. Gere Ilona	Kapcsolatépítés fogyatékos ügyfelekkel	Szociális és Családügyi Minisz- térium, Budapest	1998	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár meg- jelölésével.
17.1.7.	Dr. Ranschburg Jenő	Félelem, harag, agresszió	Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp.,	1998	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár meg- jelölésével.

17.1.8.	Könczei György	Fogyatékosok a társadalomban: Újabb adalékok a kitaszítottság anatómiájához.	Gondolat Kiadó, Budapest,	1992	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.1.9.	Szerk. Rudas János.	Önismereti csoportok.	Animula Egyesület, Budapest	2002	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.2.1.	Szerk. Harday Ildikó.	A személyközpontú megközelítés elmélete és gyakorlata a segítő szakmában: szöveggyűjtemény.	Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskola, Budapest,	1996	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.2.2.	Gyarmathy Éva	Asszertivitás - önellfogadás és mások elfogadása	Lélekben otthon http://www.lelekbenotthon.hu	2002	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.2.3.	Berne Eric	Emberi játszmák	Gondolat, Budapest.	1987	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.2.4.	Bang, Ruth:	A célzott beszélgetés	Tankönyvkiadó, Bp.	1980	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.2.5.	Bakó Tihamér:	Verem mélyén. Könyv a krízisről	Psycho Art, Budapest	2004	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.

Programmodul részletes bemutatása (Támogató szolgálat vezető képzés: Segítő kapcsolat és személyiségfejlesztés)

1. A programmodul azonosító adatai

1.1.	Program megnevezése	Támogató szolgálat vezető képzés
1.2..	A modul sorszáma	1.
1.3.	A modul megnevezése	Segítő kapcsolat és személyiségfejlesztés

2. A programmodul célja

A Támogató szolgálat vezetőinek komplex szociális és mentálhigiénés szemléletének formálása.

3. A programmodul követelményei

3.1.	A hallgató képes legyen a személyes értékek, normák tisztázására a speciális szükségletekkel élő emberekkel kapcsolatban.
3.2.	Ismerje fel és tudja kezelni a kommunikációs gátakat. Legyen tisztában a kommunikáció során alkalmazandó technikákkal (figyelési technika, kérdezéstechnika), és tudja alkalmazni azokat. kommunikáció során alkalmazandó technikákat (figyelési technika, kérdezéstechnika)
3.3.	Tudja helyesen alkalmazni a szakterületen használatos szakkifejezéseket.
3.4.	Adott esetben ismerje fel a konfliktusforrásokat, és tudja azokat helyesen kezelni (problématerkép, esetek, szituációk megbeszélése).
3.5.	Legyen tisztában a gondozási terv készítésének lépéseivel.
3.6.	Ismerje és tudja alkalmazni a vezetési stratégiákat.
3.7.	Tisztában legyen a vezető kommunikáció sajátosságaival és nehézségeivel, a beosztottakkal való hatékony kommunikáció érdekében.

4. A programmodul során elsajátított ismeret, kialakított készség, képesség, kompetencia

4.1.	Csoportkeretek tisztázása
4.2.	Személyes értékek, normák Önbizalom, önértékelés

4.3.	<ul style="list-style-type: none"> • A segítő kapcsolat alapelemei • Segítő kapcsolat, segítő szindróma, segítő identitás • A segítő kapcsolat pszichológiai struktúrája • A Rogers-i non-direktivitás, az empátia és a feltétel nélküli elfogadás • A hatékony segítő kapcsolat jellemzői • A segítő kapcsolat kialakítását támogató és akadályozó tényezők • A segítő kapcsolat dinamikája • Kommunikációs gátak
4.4.	Figyeléstechnikák az aktív hallgatástól a kérdezéstechnikákig
4.5.	Az autonómia, a tolerancia gyakorlása, szükségletek megfigyelése és értelmezése
4.6.	Beavatkozási fogások gyakorlása, különös tekintettel a visszajelzések alkalmazására és a tükrözésekre, összegzésekre
4.7.	Konfliktusforrások és azok kezelése
4.8.	Csoportos esetkezelés
4.9.	Vezetési stratégiák
4.10.	Vezetői kommunikáció

5. A programmodulba való bekapcsolódás feltételei

5.1.	Előzetesen teljesítendő modul(ok)	nincs
5.2.	Előzetesen elvárt ismeret(ek)	Az 1/2000 SZCSM rendelet szerinti képesítés megléte A segítő kapcsolat alapvető technikáinak ismerete

6. A programmodulban való részvétel feltételei

6.1.	Részvétel követésének módja	Jelenléti ív vezetése a modulórákon
6.2.	Megengedett hiányzás	nincs
6.3.	Egyéb feltétel(ek)	Felnőttképzési szerződés létrejötte, képzési díj befizetése

7. A fogyatékból eredő speciális igények figyelembe vételének módja

A képzésen résztvevő, mozgásukban akadályozott hallgatóknak akadálymentes tanterem, szociális és közösségi helyek biztosítása.

8. A programmodul időtartama

8.1.	30	óra
------	----	-----

Szakmai képzés esetén ebből

8.2.	Elmélet	0	óra
8.3.	Gyakorlat	30	óra

8.4.	Intenzitás	Időtartam					
	Napi 10 óra	3	nap	----	hét	-----	hónap

9. A programmodul megvalósításának módszerei

9.1.	Gyakorlat strukturált tréning formájában	100	%
------	--	-----	---

10. A programmodulba vonható csoportlétszám

10.1.	Minimum	15	fő
10.2.	Maximum	25	fő

11. A programmodul során alkalmazott értékelési rendszer

11.1.	Számonkérések formája	Nem releváns.
11.2.	Számonkérések rendszeressége	Nem releváns.
11.3.	Számonkérések tartalma	Nem releváns.
11.4.	A felnőttek tudásszintjének ellenőrzésére szolgáló módszer(ek)	Az oktató értékeli, hogy a résztvevők elsajátították-e azokat a technikákat, melyek a tematikában szerepelnek.
11.5.	Megszerezhető minősítések	A képzési modul szakmai követelményeit teljesítette/ nem teljesítette.
11.6.	Megszerezhető minősítésekhez tartozó követelményszintek	Aktív jelenlét, a segítő kapcsolat technikáinak biztos alkalmazása a munkavégzés során.
11.7.	Sikertelen teljesítés következménye	A modul megismétlése.

12. Az előzetesen megszerzett tudás elismerésének módja

A modul elején a bemutatkozó körben beszélgetés formájában történik az előzetes tudásszint felmérés. Az oktató a feltárt tudás illetve hiányosságok figyelembe vételével irányítja a tréninget.

Órakedvezményre, az órák látogatása alóli felmentésre nincs lehetőség.

13. A programmodul megvalósításának személyi feltételei

	Programban betöltött szerep	Oktatott témakör	Követelmények				
			Végzettség(ek)	Szakmai gyakorlat	Oktatói gyakorlat	Felnőttképzési gyakorlat	Egyéb követelmény(ek)
13.1.	Oktató, tréner	Segítő kapcsolat és személyiségfejlesztés	Pszichológus, mentálhigiénikus, tréner	Min. 5 év	Min. 5 év	Min. 3 év	---

14. A programmodul megvalósításának tárgyi feltételei

	Képzési helyszín	Igénybevétel célja	Férőhelyek száma	Minimálisan elvárt felszereltség
14.1.	Tréningcsoport vezetésére alkalmas helyiség, mely megfelel az akadálymentesség szempontjainak	Tréningek megtartása	Max. 25 fő	<p>Az oktatóterem rendelkezik a képzések színvonalas lebonyolításához szükséges technikai eszközökkel, berendezésekkel:</p> <p>TV, videó, DVD, hagyományos tábla, flipchart tábla, laptop és projector. Rendelkezésre áll oktatói asztal és szék, valamint a résztvevők számával megegyező asztal és szék.</p> <p>A gyakorlati feladatok megvalósításához a terem berendezése változtatható.</p>

15. A programmodul céljának eléréséhez szükséges tananyagok, segédanyagok, segédeszközök, és azok biztosításának módja

	Tananyagok, segédanyagok, segédeszközök	Biztosítás módja
15.1.	Támogató Szolgálat vezető képzés jegyzet 2009	NSZFI Salgótarjáni Képzésszervezési Központ a képzés helyszínén személyesen átadja

16. A programmodul céljának eléréséhez szükséges kötelező irodalom, és azok biztosításának módja

	Szerző	Cím	Kiadó neve, székhelye	Kiadás éve	Biztosítás módja
16.1.	Buda Béla	A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei	Membrán könyvek.	1988	Az oktató által kijelölt rész fénymásolatának biztosítása
16.2.	Bang, Ruth	A segítő kapcsolat, mint a személyes segítség alapja.	Tankönyvkiadó	1980	Az oktató által kijelölt rész fénymásolatának biztosítása
16.3.	Fodor László – Tomcsányi Teodóra	Segítő kapcsolat, segítő szindróma, segítő identitás. In: Egymás közt egymásért. (Szerk.: Jelenits István–Tomcsányi Teodóra)	HÍD, Bp.	1990	Az oktató által kijelölt rész fénymásolatának biztosítása

17. A programmodul céljának eléréséhez szükséges ajánlott irodalom, és azok biztosításának módja

	Szerző	Cím	Kiadó neve, székhelye	Kiadás éve	Biztosítás módja
17.1.1	Bagdy Emőke	Az emberi kapcsolatok dinamikája (in. Tanulmányok a vallás és lélektan határterületéről)	Ecclesia	1988	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.1.2.	Tringer László	A gyógyító beszélgetés.	Medicina	2005	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.1.3.	Rudas János	Delfi Örökösei	Dikó - Új Mandátum Kiadó	2004	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.1.4.	Buda Béla	Az empátia, a beleélés lélektana	Gondolat Kiadó,	1980	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.

17.1.5.	Fekete Sándor	Segítő foglalkozások kockázatai – Helfer-szindróma a burnout- jelenség.	In: Pszichiátria Hungarica, 1991. március, VI. évf. 1. sz. 17–29. o.	1991	A képzés helyszínén ajánljuk a hall- gatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár meg-jelölésével.
17.1.6.	Szerk. Gere Ilona	Kapcsolatépítés fogyatékos ügyfe- lekkel	Szociális és Családügyi Mi- niszterium, Budapest	1998	A képzés helyszínén ajánljuk a hall- gatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár meg-jelölésével.
17.1.7.	Dr. Ranschburg Jenő	Félelem, harag, agresszió	Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp.,	1998	A képzés helyszínén ajánljuk a hall- gatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár meg-jelölésével.
17.1.8.	Könczei György	Fogyatékosok a társadalomban: Újabb adalékok a kitaszítottság ana- tómiájához.	Gondolat Kiadó, Budapest,	1992	A képzés helyszínén ajánljuk a hall- gatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár meg-jelölésével.
17.1.9.	Szerk. Rudas János.	Önismereti csoportok.	Animula Egyesület, Buda- pest	2002	A képzés helyszínén ajánljuk a hall- gatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár meg-jelölésével.
17.2.1.	Szerk. Harday Ildikó.	A személyközpontú megközelítés elmélete és gyakorlata a segítő szakmában: szöveggyűjtemény.	Bárcki Gusztáv Gyógypeda- gógiai Főiskola, Budapest,	1996	A képzés helyszínén ajánljuk a hall- gatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár meg-jelölésével.
17.2.2.	Gyarmathy Éva	Asszertivitás - önellfogadás és mások elfogadása	Lélekben otthon http://www.lelekbenotthon.h u	2002	A képzés helyszínén ajánljuk a hall- gatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár meg-jelölésével.
17.2.3.	Berne Eric	Emberi játszmák	Gondolat, Budapest.	1987	A képzés helyszínén ajánljuk a hall- gatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár meg-jelölésével.
17.2.4.	Bang, Ruth:	A célzott beszélgetés	Tankönyvkiadó, Bp.	1980	A képzés helyszínén ajánljuk a hall- gatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár meg-jelölésével.
17.2.5.	Bakó Tihamér:	Verem mélyén. Könyv a krízisről	Psycho Art, Budapest	2004	A képzés helyszínén ajánljuk a hall- gatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár meg-jelölésével.

Programmodul részletes bemutatása (Támogató szolgálat személyszállító képzés: A szociális munka alapjai)

1. A programmodul azonosító adatai

1.1.	Program megnevezése	Támogató szolgálat személyi szállítók képzése
1.2..	A modul sorszáma	2.
1.3.	A modul megnevezése	A szociális munka alapjai

2. A programmodul célja

A fogyatékos ember szállítását végző személy legyen képes munkáját az etikai kódex alapelveinek betartásával adekvátan végezni.

3. A programmodul követelményei

3.1.	Sajátítsa el az interperszonális kapcsolatokban a hatékony kommunikáció tartalmi elemeit, és azokat a gyakorlatba integrálva használja.
3.2.	Ismerje saját munkaterületének kompetenciáját.
3.3.	Az ellátást nyújtó team tagjaként segítse a szolgálat működését.
3.4.	Sajátítsa el a szolgáltatást igénybe vevővel történő megfelelő kapcsolat felvétel technikáit.
3.5.	Sajátítsa el a fogyatékos személy biztonságos szállításának elméleti ismereteit.

4. A programmodul során elsajátított ismeret, kialakított készség, képesség, kompetencia

4.1.	A szociális munka etikája, alapelvek, alapszabályok az etikai kódex érvényesítéséhez, etikai dilemmák
4.2.	Az interperszonális kapcsolatok etikája
4.3.	Kommunikációs készségek a gyakorlatban, egyéb kommunikációs csatornák
4.4.	Kompetenciahatárok – kiemelten a támogató szolgálat szakembereire vonatkozóan
4.5.	A team munka jelentősége, a segítő részvétele a csoportban
4.6.	A támogató szolgálat helye az ellátórendszerben, együttműködési lehetőségek

5. A programmodulba való bekapcsolódás feltételei

5.1.	Előzetesen teljesítendő modul(ok)	Segítő kapcsolat és kompetenciái modulon való részvétel
5.2.	Előzetesen elvárt ismeret(ek)	nincs

6. A programmodulban való részvétel feltételei

6.1.	Részvétel követésének módja	Jelenléti ív vezetése a modulórákon
6.2.	Megengedett hiányzás	nincs
6.3.	Egyéb feltétel(ek)	Felnőttképzési szerződés létrejötte, képzési díj befizetése

7. A fogyatékból eredő speciális igények figyelembe vételének módja

A képzés jellegéből adódóan nincs lehetőség fogyatékos hallgatók fogadására.

8. A programmodul időtartama

8.1.	3	óra
------	---	-----

Szakmai képzés esetén ebből

8.2.	Elmélet	3	óra
8.3.	Gyakorlat	0	óra

8.4.	Intenzitás	Időtartam					
	Napi 3 óra	1	nap		hét		hónap

9. A programmodul megvalósításának módszerei

9.1.	Elméleti oktatás	100	%
------	------------------	-----	---

10. A programmodulba vonható csoportlétszám

10.1.	Minimum	15	fő
10.2.	Maximum	25	fő

11. A programmodul során alkalmazott értékelési rendszer

11.1.	Számonkérések formája	Nem releváns.
11.2.	Számonkérések rendszeressége	Nem releváns.
11.3.	Számonkérések tartalma	Nem releváns.
11.4.	A felnőttek tudásszintjének ellenőrzésére szolgáló módszer(ek)	Az oktató szóban értékeli, hogy a résztvevők elsajátították-e azt az elméleti tudást, melyek a tematikában szerepelnek.
11.5.	Megszerezhető minősítések	A képzési modul szakmai követelményeit teljesítette / nem teljesítette.
11.6.	Megszerezhető minősítésekhez tartozó követelményszintek	A munkavégzés során a tanultak alapján a kompetencia határok, etikai normák betartása a gyakorlatban.
11.7.	Sikertelen teljesítés következménye	Nem releváns.

12. Az előzetesen megszerzett tudás elismerésének módja

A modul elején a bemutatkozó körben beszélgetés formájában történik az előzetes tudásszint felmérése.

Az oktató a feltárt tudás illetve hiányosságok figyelembe vételével irányítja a tanórát.

Órakedvezményre, az órák látogatása alóli felmentésre nincs lehetőség.

13. A programmodul megvalósításának személyi feltételei

	Programban betöltött szerep	Oktatott témakör	Követelmények				
			Végzettség(ek)	Szakmai gyakorlat	Oktatói gyakorlat	Felnőttképzési gyakorlat	Egyéb követelmény(ek)
13.1.	oktató	Szociális munka	Szociális munkás, szociálpolitikus, szociális menedzser	Min.: 5 év	Min.: 5 év	Min.: 3 év	---

14. A programmodul megvalósításának tárgyi feltételei

	Képzési helyszín	Igénybevétel célja	Férőhelyek száma	Minimálisan elvárt felszereltség
14.1.	Elméleti oktatásra alkalmas helyiség, mely megfelel az akadály-mentesség szempontjainak	Elméleti tananyag elsajátítása	Max. 25 fő	TV, video, DVD, hagyományos tábla, flipchart tábla, laptop és projector. Rendelkezésre áll oktatói asztal és szék, valamint a résztvevők számára megegyező asztal és szék

15. A programmodul céljának eléréséhez szükséges tananyagok, segédanyagok, segédeszközök, és azok biztosításának módja

	Tananyagok, segédanyagok, segédeszközök	Biztosítás módja
15.1.	Támogató Szolgálat személyi szállító képzés jegyzet 2009	NSZFI Salgótarjáni Képzésszervezési Központ a képzés helyszínén személyesen átadja

16. A programmodul céljának eléréséhez szükséges kötelező irodalom, és azok biztosításának módja

	Szerző	Cím	Kiadó neve, székhelye	Kiadás éve	Biztosítás módja
16.1.	Szociális Szakmai Szövetség	A szociális munka etikai kódexe	www.3sz.hu	2005	Az oktatók által kijelölt rész fénymásolatának biztosítása

17. A programmodul céljának eléréséhez szükséges ajánlott irodalom, és azok biztosításának módja

	Szerző	Cím	Kiadó neve, székhelye	Kiadás éve	Biztosítás módja
17.1.	nincs	---	---	---	---

Programmodul részletes bemutatása (Támogató szolgálat személyi segítő képzés: Szociális munka alapjai)

1. A programmodul azonosító adatai

1.1.	Program megnevezése	Támogató szolgálat személyi segítő képzés
1.2..	A modul sorszáma	2.
1.3.	A modul megnevezése	Szociális munka alapjai

2. A programmodul célja

A képzésben részt vevők olyan elméleti ismeretek birtokába kerüljenek, amely által képesek lesznek a hatékony segítségnyújtásra. A modul tartalmazza azokat a konkrét témákat, amelyek a professzionális szakember nélkülözhetetlen ismereteit képezik, és melyeket a gyakorlatba integrálva a team tagjaiként alkalmazni tudnak.

3. A programmodul követelményei

3.1	A hallgató legyen képes: kapcsolatfelvételre a szolgáltatást igénybe vevővel
3.2.	az igények, szükségletek feltárására
3.3.	a kölcsönös elvárások tisztázása után a megállapodás (szerződés) előkészítésére
3.4.	a testi-lelki-szociális szükségletek felmérésére, és ezek– összehangolása alapján – egyén-re szabott fejlesztési terv elkészítésében való közreműködésre
3.5.	a segített kapcsolatrendszerének feltérképezésére
3.6.	az alapvető szükségletek, ápolási-gondozási feladatok felmérésére, ennek fennállása esetén a fogyatékos személy hozzásegítésére
3.7.	a krízishelyzetek felismerésére, s a vezetőnek való azonnali visszajelzésére
3.8.	a fogyatékossgal élő személyek környezetében élők felvilágosítására az igénybe vevő állapotával, ellátásával kapcsolatos ismeretekről
3.9.	együttműködni a háziorvosi szolgálattal és a házi segítségnyújtás szakembereivel
3.10.	a vezetővel együttműködve az anyagi helyzettel kapcsolatos szociális ügyek intézésére
3.11.	megszervezni (a vezetővel együttműködve) – a természetes és mesterséges támogató rendszer tagjaival közösen – az ellátási szemlélet ismeretében a kliens köré egy segítő csoportot
3.12.	segíteni az életviteli készségek fejlesztését, a szabadidő hasznos eltöltésének strukturálását, és az ehhez szükséges feltételek megteremtését

3.13.	pontos, naprakész, hitelesített dokumentáció vezetésére
3.14.	segítséget nyújtani a mindennapi életvitelt segítő eszközök, gyógyászati segédeszközök beszerzésében és használatának megtanításában
3.15.	segítséget nyújtani az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális és szociális lakókörnyezeti szükségleteinek kielégítéséhez; különösen az egyéni fejlesztési tervben megfogalmazott problémák kezelésében, amelynek során fejleszti a kliens és a természetes segítők azon készségeit, amelyek a személyes céljai eléréséhez szükségesek
3.16.	felismerni a segítő kapcsolatban jelentkező problémákat, és erről konzultálni a vezetővel; valamint alkalmazni a segítő magatartást, szükség esetén a krízisintervenciót, esetkezelést és a vezetővel együtt az esetmegbeszélést
3.17.	aktívan közreműködni a problémaelemzés és - megoldás folyamatában (speciális problémák felmerülése esetén a vezető bevonásával)
3.18.	a vezető segítségével terápiás szerződésre javaslatot tenni, ahhoz hatékony erőforrásokat feltárni és mozgósítani.

4. A programmodul során elsajátított ismeret, kialakított készség, képesség, kompetencia

4.1.	A szociális munka specialitása fogyatékos személyek ellátása esetén. Az emberi szükségletek jellemzői, a speciális szükségletek jellemzői fogyatékosági típusonként.
4.2.	Kompetenciahatárok (kiemelten a támogató szolgálat személyi segítőjére vonatkozóan)
4.3.	Beavatkozási lehetőségek, a problémamegoldás folyamata.
4.4.	A szociális munka formái, kiemelten a fogyatékos emberek ellátásában.
4.5.	Egyéni esetkezelés.
4.6.	Csoportos és közösségi szociális munka.
4.7.	A szociális munka etikája (alapelvek, alapszabályok az etikai kódex érvényesítéséhez, etikai dilemmák).
4.8.	A segítő beszélgetés.
4.9.	Az információgyűjtés módszerei.
4.10.	Az esetleírás készítésének ismerete.
4.11.	Az egyéni fejlesztési terv jelentősége a szakmai munkában.
4.12.	A team munka jelentősége.

4.13.	Interjú a szociális munkában. Az interjúkészítés lépéseinek, felvételének ismerete.
4.14.	A dokumentáció használatának alapelvei
4.15.	A családi kapcsolatok jelentősége (genogram, ecomap készítésének ismerete, jelentősége)
4.16.	A támogató szolgálat szakemberének (személyi segítő) konkrét feladatai a fogyatékos személyek ellátásában
4.17.	Az esetmegbeszélés jelentősége, szerepe

5. A programmodulba való bekapcsolódás feltételei

5.1.	Előzetesen teljesítendő modul(ok)	Segítő kapcsolat és személyiségfejlesztés modulon való részvétel
5.2.	Előzetesen elvárt ismeret(ek)	1/2000 SZCSM rendeletnek megfelelő képesítés megléte

6. A programmodulban való részvétel feltételei

6.1.	Részvétel követésének módja	Jelenléti ív vezetése a modulórákon
6.2.	Megengedett hiányzás	nincs
6.3.	Egyéb feltétel(ek)	Felnőttképzési szerződés létrejötte, képzési díj befizetése

7. A fogyatékoságból eredő speciális igények figyelembe vételének módja

A képzésen résztvevő, mozgásukban akadályozott hallgatóknak akadálymentes tanterem, szociális és közösségi helyek biztosítása.

8. A programmodul időtartama

8.1.	40	óra
------	----	-----

Szakmai képzés esetén ebből

8.2.	Elmélet	20	óra
8.3.	Gyakorlat	20	óra

8.4.	Intenzitás	Időtartam					
	Napi 10 óra	4	nap	1	hét		hónap

9. A programmodul megvalósításának módszerei

9.1.	Előadás, előadói magyarázat, interaktív foglalkozás, összefoglalás, összegzés	50	%
9.2.	Gyakorlat strukturált tréning formájában	50	%

10. A programmodulba vonható csoportlétszám

10.1.	Minimum	15	fő
10.2.	Maximum	25	fő

11. A programmodul során alkalmazott értékelési rendszer

11.1.	Számonkérések formája	Írásbeli beszámoló
11.2.	Számonkérések rendszeressége	A modul végén
11.3.	Számonkérések tartalma	Az elméleti órán elhangzott tudásanyag
11.4.	A felnőttek tudásszintjének ellenőrzésére szolgáló módszer(ek)	Az írásbeli beszámoló kiértékelése 1-től 5-ig osztályzatokkal
11.5.	Megszerezhető minősítések	A képzési modul szakmai követelményeit teljesítette / nem teljesítette 50% alatt elégtelen 51% - 60% elégséges 61% - 75 % közepes 76% - 85% jó 86% -tól jeles
11.6.	Megszerezhető minősítésekhez tartozó követelményszintek	A segítő személy munkájában a professzionális tudás jelentkezik.
11.7.	Sikertelen teljesítés következménye	A modul megismétlése

12. Az előzetesen megszerzett tudás elismerésének módja

A modul elején a bemutatkozó körben, beszélgetés formájában történik az előzetes tudásszint felmérése.

Az oktató a feltárt tudás illetve hiányosságok figyelembe vételével tartja meg az előadást, illetve irányítja a strukturált tréninget.

Órakedvezményre, az órák látogatása alóli felmentésre nincs lehetőség.

13. A programmodul megvalósításának személyi feltételei

	Programban betöltött szerep	Oktatott témakör	Követelmények				
			Végzettség(ek)	Szakmai gyakorlat	Oktatói gyakorlat	Felnőttképzési gyakorlat	Egyéb követelmény(ek)
13.1.	oktató	Szociális munka	Szociális munkás, szociálpolitikus, szociális menedzser	Min.: 5 év	Min.: 5 év	Min: 3 év	---

14. A programmodul megvalósításának tárgyi feltételei

	Képzési helyszín	Igénybevétel célja	Férőhelyek száma	Minimálisan elvárt felszereltség
14.1.	Elméleti oktatásra alkalmas helyiség, mely megfelel az akadálymentesség szempontjainak.	Elméleti tananyag elsajátítása	Max. 25 fő	TV, video, DVD, hagyományos tábla, flipchart tábla, laptop és projector. Rendelkezésre áll oktatói asztal és szék, valamint a résztvevők számáraval megegyező asztal és szék. A gyakorlati feladatok megvalósításához a terem berendezése változtatható.

15. A programmodul céljának eléréséhez szükséges tananyagok, segédanyagok, segédeszközök, és azok biztosításának módja

	Tananyagok, segédanyagok, segédeszközök	Biztosítás módja
15.1.	Támogató Szolgálat személyi segítő képzés jegyzet 2009	NSZFI Salgótarjáni Képzésszervezési Központ a képzés helyszínén személyesen átadja

16. A programmodul céljának eléréséhez szükséges kötelező irodalom, és azok biztosításának módja

	Szerző	Cím	Kiadó neve, székhelye	Kiadás éve	Biztosítás módja
16.1.	---	---	---	---	---

17. A programmodul céljának eléréséhez szükséges ajánlott irodalom, és azok biztosításának módja

	Szerző	Cím	Kiadó neve, székhelye	Kiadás éve	Biztosítás módja
17.1.1.	Hegyesi Gábor-Talyigás Katalin	1. kötet: Általános szociális munka	Semmelweis Kiadó, Bp.	1994	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével
17.1.2.	Tánczos Éva	2. kötet: Szociális munka egyénekekkel és családokkal - esetmunka.	N.K.K., Bp.	2006	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.1.3.	Gosztonyi Géza	3. kötet: Közösségi szociális munka	Semmelweis Kiadó, Bp.	1994	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.1.4.	Tánczos Éva	4. kötet: Szociális munka - csoportokkal	ELTE Bácszy, Bp.	2006	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.1.5.	Balogh Emese szerkesztésében	A szociális ellátórendszer működéséről, kihívásairól. Kapocs könyvek 7. kötet	NCSSZI, Salgótarján	2004	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.1.6.	Horváth Izidorné	Szociális munka elmélete Szociális gondozó és ápoló szakképzés tankönyve	JUTER TECHNO-H KFT	1992	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.1.7.	Horváth Izidorné	A szociális munka elmélete. Szociális alapismeretek. Segédanyag a szociális alapvizsgálathoz	NSZFI, Salgótarján	2007	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.1.8.	Szociális Szakmai Szövetség	A szociális munka etikai kódexe	www.3sz.hu	2005	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.

Programmodul részletes bemutatása (Támogató szolgálat vezető képzés: Szociális munka)

1. A programmodul azonosító adatai

1.1.	Program megnevezése	Támogató szolgálat vezető képzés
1.2.	A modul sorszáma	2.
1.3.	A modul megnevezése	Szociális munka

2. A programmodul célja

A képzésben részt vevők az alapidiplomájukra építve olyan elméleti ismeretek birtokába kerüljenek, amelyek által képesek lesznek a hatékony segítségnyújtásra, alkalmazni tudják a professzionális segítői munka módszereit.

3. A programmodul követelményei

3.1.1.	A vezető legyen képes: esetmegbeszélés megszervezésére
3.1.2.	információs hálózat kialakítására, létrehozására;
3.1.3.	kulturális, szabadidős programok szervezésében, irányításában való közreműködésre;;
3.1.4.	önsegítő csoportok szervezésére;
3.1.5.	külső és belső kommunikációs rendszer kialakítására;
3.1.6.	érdekképviseleti szervezetekkel való együttműködésre;
3.1.7.	szükségletfelmérésre, dokumentálásra;
3.1.8.	az egyéni fejlesztési terv elkészítésére, ellenőrzésére, értékelésére;
3.2.1	munkavállalási lehetőségek felkutatására (egyéni szinten), továbbá alakítsa ki szoros kapcsolatot a munkaerő-piaci szolgáltatást nyújtó szervezetekkel
3.2.2	a különböző területek szakembereivel való folyamatos kapcsolattartására;
3.2.3	a mentális segítség módszereinek irányítására;
3.2.4.	az életviteli készségek fejlesztésének irányítására;
3.2.5.	koordinálni a gépkocsivezető, valamint a személyi segítő munkáját;
3.2.6.	ügyfelek, erőforrások felkutatására, speciális problémák megoldására;
3.2.7.	megismerni és munkája során alkalmazni az etikai kódexet munkája során, valamint a szociális munka alapelveit és az EU-s alapelveket.

4. A programmodul során elsajátított ismeret, kialakított készség, képesség, kompetencia

4.1.1.	A szociális munka specialitása a fogyatékos személyek ellátása esetén; az emberi szükségletek jellemzői, a speciális szükségletek kielégítésének lehetőségei fogyatékosságtípusonként
4.1.2.	Kompetenciahatárok – kiemelten a támogató szolgálat szakembereire vonatkozóan
4.1.3.	A szociális munka tevékenységi területei, szinterei a támogató szolgálat keretében
4.1.4.	Beavatkozási lehetőségek, a problémamegoldás folyamata
4.1.5.	A szociális munka formái, kiemelten a fogyatékos emberek ellátásában <ul style="list-style-type: none">• Egyéni esetkezelés• Csoportos és közösségi szociális munka• A támogató szolgálat szakembereinek (vezető, személyi segítő, segítő) konkrét feladatai a fogyatékos személyek ellátásában
4.1.6.	Az esetmegbeszélés jelentősége, szerepe
4.1.7.	Érték és etika a támogató szolgálat gyakorlatában (etikai problémák a szociális munka gyakorlatában; az interperszonális kapcsolatok etikája)
4.1.8.	A támogató szolgálat helye az ellátórendszerben (együttműködési lehetőségek)
4.1.9.	Az információgyűjtés módszerei
4.2.1.	Az egyéni fejlesztési terv jelentősége a szociális munkában
4.2.2.	A team munka jelentősége
4.2.3.	Interjú a szociális munkában. A segítő beszélgetés
4.2.4.	Az alkalmazott dokumentáció használatának alapelvei
4.2.5.	Az önsegítő csoportok jelentősége

5. A programmodulba való bekapcsolódás feltételei

5.1.	Előzetesen teljesítendő modul(ok)	Segítő kapcsolat és személyiségfejlesztés modulon való részvétel
5.2.	Előzetesen elvárt ismeret(ek)	1/2000 SZCSM rendeletnek megfelelő képesítés megléte

6. A programmodulban való részvétel feltételei

6.1.	Részvétel követésének módja	Jelenléti ív vezetése a modulórákon
6.2.	Megengedett hiányzás	nincs
6.3.	Egyéb feltétel(ek)	Felnőttképzési szerződés létrejötte, képzési díj befizetése

7. A fogyatékoságból eredő speciális igények figyelembe vételének módja

A képzésen résztvevő, mozgásukban akadályozott hallgatóknak akadálymentes tanterem, szociális és közösségi helyek biztosítása.

8. A programmodul időtartama

8.1.	30	óra
------	----	-----

Szakmai képzés esetén ebből

8.2.	Elmélet	15	óra
8.3.	Gyakorlat	15	óra

8.4.	Intenzitás	Időtartam					
	Napi 10 óra	3	nap	-----	hét	-----	hónap

9. A programmodul megvalósításának módszerei

9.1.	Előadás, előadói magyarázat, interaktív foglalkozás, összefoglalás, összegzés	50	%
9.2.	Gyakorlat strukturált tréning formájában	50	%

10. A programmodulba vonható csoportlétszám

10.1.	Minimum	15	fő
10.2.	Maximum	25	fő

11. A programmodul során alkalmazott értékelési rendszer

11.1.	Számonkérések formája	Feladatlap kitöltése, majd ennek a csoporttal történő közös értékelése
11.2.	Számonkérések rendszeressége	A modul végén közvetlenül
11.3.	Számonkérések tartalma	Az elméleti órán elhangzott tudásanyag
11.4.	A felnőttek tudásszintjének ellenőrzésére szolgáló módszer(ek)	Az oktató szóban értékeli, hogy a résztvevők elsajátították-e azt az elméleti tudást, melyek a tematikában szerepelnek.
11.5.	Megszerezhető minősítések	A képzési modul szakmai követelményei teljesítette / nem teljesítette
11.6.	Megszerezhető minősítésekhez tartozó követelményszintek	A segítő személy munkájában a professzionális tudás jelentkezik.
11.7.	Sikertelen teljesítés következménye	A modul megismétlése

12. Az előzetesen megszerzett tudás elismerésének módja

A modul elején a bemutatkozó körben beszélgetés formájában történik az előzetes tudásszint felmérése.

Az oktató a feltárt tudás, illetve hiányosságok figyelembe vételével irányítja az elméleti órákat és a strukturált tréninget.

Órakedvezményre, az órák látogatása alóli felmentésre nincs lehetőség.

13. A programmodul megvalósításának személyi feltételei

	Programban betöltött szerep	Oktatott témakör	Követelmények				
			Végzettség(ek)	Szakmai gyakorlat	Oktatói gyakorlat	Felnőttképzési gyakorlat	Egyéb követelmény(ek)
13.1.	oktató	Szociális munka	szociális munkás, szociálpolitikus, szociális menedzser	Min.: 5 év	Min.: 5 év	Min.: 3 év	---

14. A programmodul megvalósításának tárgyi feltételei

	Képzési helyszín	Igénybevétel célja	Férőhelyek száma	Minimálisan elvárt felszereltség
14.1.	Elméleti oktatásra alkalmas helyiség, mely megfelel az akadály-mentesség szempontjainak	Elméleti tananyag elsajátítása	Max. 25 fő	Az oktatóterem rendelkezik a képzések színvonalas lebonyolításához szükséges technikai eszközökkel, berendezésekkel: TV, videó, DVD, hagyományos tábla, flipchart tábla, laptop és projector. Rendelkezésre áll oktatói asztal és szék, valamint a résztvevők számával megegyező asztal és szék. A gyakorlati feladatok megvalósításához a terem berendezése változtatható.

15. A programmodul céljának eléréséhez szükséges tananyagok, segédanyagok, segédeszközök, és azok biztosításának módja

	Tananyagok, segédanyagok, segédeszközök	Biztosítás módja
15.1.	Támogató Szolgálat vezető képzés jegyzet 2009	NSZFI Salgótarjáni Képzésszervezési Központ a képzés helyszínén személyesen átadja

16. A programmodul céljának eléréséhez szükséges kötelező irodalom, és azok biztosításának módja

	Szerző	Cím	Kiadó neve, székhelye	Kiadás éve	Biztosítás módja
16.1.	---	---	---	---	---

17. A programmodul céljának eléréséhez szükséges ajánlott irodalom, és azok biztosításának módja

	Szerző	Cím	Kiadó neve, székhelye	Kiadás éve	Biztosítás módja
17.1.	Hegyesi Gábor - Talyigás K.	1. kötet: Általános szociális munka	Semmelweis Kiadó, Bp.	1994	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.2.	Tánczos Éva	2. kötet: Szociális munka egyénekkkel és családokkal — esetmunka.	N.K.K., Bp.	2006	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.3.	Gosztonyi Géza	3. kötet: Közösségi szociális munka	Semmelweis Kiadó, Bp.	1994	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.4.	Tánczos Éva	4. kötet: Szociális munka - csoportokkal	ELTE Bárczy, Bp.	2006	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.5.	Balogh Emese szerkesztésében	A szociális ellátórendszer működéséről, kihívásairól. Kapocs könyvek 7. kötet	NCSSZI, Salgótarján	2004	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.6	Szabó Lajos	Szociális esetmunka: elméleti alapvetés	A Szociális Munka Alapítvány kiadványai 3. Bp.	1993	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.7.	Buda Béla	A segítő szakma kialakulása	Akadémiai Kiadó, Bp.	1991	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.8.	Szociális Szakmai Szövetség	A szociális munka etikai kódexe	www.3sz.hu	2005	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.

Programmodul részletes bemutatása (Támogató szolgálat személyszállító képzés: Fogytékossággal kapcsolatos ismeretek)

1. A programmodul azonosító adatai

1.1.	Program megnevezése	Támogató szolgálat személyszállító képzés
1.2.	A modul sorszáma	3.
1.3.	A modul megnevezése	Fogyatékosággal kapcsolatos ismeretek

2. A programmodul célja

A képzés keretén belül a személyszállító sajátítsa el azokat a fogyatékos emberekre vonatkozó ismereteket, melyek a szállítási folyamat során, vagy azzal szorosan összekapcsolódva, a gyakorlatban előfordulhatnak. Ezeknek az ismeretnek a birtokában legyen képes sikeresebb munkavégzésre.

3. A programmodul követelményei

3.1.	A gépkocsivezető legyen képes : az igénybe vevővel való kapcsolat felvételére
3.2.	a testközeli és távoli segédeszközöket használó igénybe vevő szakszerű segítésére
3.3.	a munkamegbeszélésen való aktív részvételre
3.4.	ismerni a fogyatékoság súlyosságához tartozó egyéni segítségnyújtás eszközeit.

4. A programmodul során elsajátított ismeret, kialakított készség, képesség, kompetencia

4.1.	A fogyatékosággal kapcsolatos alapfogalmak (betegség, károsodás, fogyatékoság, rokkantság)
4.2.	Az időleges és maradandó fogyatékoságot okozó elváltozások
4.3.	Fogyatékosági típusok, biológiai, pszichológiai jellemzői
4.4.	Érzékszervi fogyatékoság (látás, hallás)
4.5.	Mozgásszervi fogyatékoság
4.6.	Értelmi akadályozottság
4.7.	Halmozott fogyatékoság
4.8.	Autizmus
4.9.	A segédeszköz használata, az akadálymentes környezet ismerete

4.10.	A családdal való kapcsolattartás szerepe és jelentősége
4.11.	Munkavédelmi ismeretek a fogyatékos személyek lakókörnyezetében és szállítása során

5. A programmodulba való bekapcsolódás feltételei

5.1.	Előzetesen teljesítendő modul(ok)	Segítő kapcsolat és kompetenciái modulon való részvétel
5.2.	Előzetesen elvárt ismeret(ek)	nincs

6. A programmodulban való részvétel feltételei

6.1.	Részvétel követésének módja	Jelenléti ív vezetése a modulórákon
6.2.	Megengedett hiányzás	nincs
6.3.	Egyéb feltétel(ek)	Felnőttképzési szerződés létrejötte, képzési díj befizetése

7. A fogyatékoságból eredő speciális igények figyelembe vételének módja

A képzés jellegéből adódóan nincs lehetőség fogyatékos hallgatók fogadására.

8. A programmodul időtartama

8.1.	45	óra
------	----	-----

Szakmai képzés esetén ebből

8.2.	Elmélet	25	óra
8.3.	Gyakorlat	20	óra

8.4.	Intenzitás	Időtartam					
	Napi 9 óra	5	nap	-----	hét	-----	hónap

9. A programmodul megvalósításának módszerei

9.1.	Elméleti oktatás	55	%
9.2.	Gyakorlat strukturált tréning formájában	45	%

10. A programmodulba vonható csoportlétszám

10.1.	Minimum	15	fő
10.2.	Maximum	25	fő

11. A programmodul során alkalmazott értékelési rendszer

11.1.	Számonkérések formája	Írásbeli beszámoló
11.2.	Számonkérések rendszeressége	A modul végén
11.3.	Számonkérések tartalma	Az elméleti órán elhangzott tudásanyag
11.4.	A felnőttek tudásszintjének ellenőrzésére szolgáló módszer(ek)	Az írásbeli beszámoló kiértékelése 1-től 5-ig osztályzatokkal
11.5.	Megszerezhető minősítések	A képzési modul szakmai követelményeit teljesítette / nem teljesítette. Minősítések 50% alatt elégtelen 51% - 60% elégséges 61% - 75 % közepes 76% - 85% jó 86% -tól jeles
11.6.	Megszerezhető minősítésekhez tartozó követelményszintek	A személyi szállító munkájában a professzionális tudás jelentkezik.
11.7.	Sikertelen teljesítés következménye	A modul megismétlése

12. Az előzetesen megszerzett tudás elismerésének módja

A modul elején a bemutatkozó körben beszélgetés formájában történik az előzetes tudásszint felmérése.

Az oktató a feltárt tudás, illetve hiányosságok figyelembe vételével irányítja az elméleti oktatást és a strukturált a tréninget.

Órakedvezményre, az órák látogatása alóli felmentésre nincs lehetőség.

13. A programmodul megvalósításának személyi feltételei

	Programban betöltött szerep	Oktatott témakör	Követelmények				
			Végzettség(ek)	Szakmai gyakorlat	Oktatói gyakorlat	Felnőttképzési gyakorlat	Egyéb követelmény(ek)
13.1.	oktató	Fogyatékkal kapcsolatos ismeretek	gyógypedagógus, egészségügyi menedzser	Min.: 5 év	Min.: 5 év	Min.: 3 év	

14. A programmodul megvalósításának tárgyi feltételei

	Képzési helyszín	Igénybevétel célja	Férőhelyek száma	Minimálisan elvárt felszereltség
14.1.	Elméleti oktatásra alkalmas helyiség, mely megfelel az akadály-mentesség szempontjainak	Elméleti oktatás	Max. 25 fő	<p>TV, video, DVD, hagyományos tábla, flipchart tábla, írásvetítő, laptop és projector.</p> <p>Rendelkezésre áll oktatói asztal és szék, valamint a résztvevők számával megegyező asztal és szék.</p> <p>A gyakorlati feladatok megvalósításához a terem berendezése változtatható.</p>

15. A programmodul céljának eléréséhez szükséges tananyagok, segédanyagok, segédeszközök, és azok biztosításának módja

	Tananyagok, segédanyagok, segédeszközök	Biztosítás módja
15.1.	Támogató Szolgálat személyi szállító képzés jegyzet 2009	NSZFI Salgótarjáni Képzésszervezési Központ a képzés helyszínén személyesen átadja

16. A programmodul céljának eléréséhez szükséges kötelező irodalom, és azok biztosításának módja

	Szerző	Cím	Kiadó neve, székhelye	Kiadás éve	Biztosítás módja
16.1.	nincs	---	---	---	---

17. A programmodul céljának eléréséhez szükséges ajánlott irodalom, és azok biztosításának módja

	Szerző	Cím	Kiadó neve, székhelye	Kiadás éve	Biztosítás módja
17.1.	nincs	---	---	---	---

Programmodul részletes bemutatása (Támogató szolgálat személyi segítő képzés: Fogyatékossgal kapcsolatos ismeretek)

1. A programmodul azonosító adatai

1.1.	Program megnevezése	Támogató szolgálat személyi segítő képzés
1.2..	A modul sorszáma	3.
1.3.	A modul megnevezése	Fogyatékossgal kapcsolatos ismeretek

2. A programmodul célja

A hallgató a fogyatékossgal kapcsolatban speciális és részletes elméleti ismereteket szerezzen, melyeket a gyakorlati munkája során hasznosítani tud. A fogyatékossg történeti áttekintésén keresztül sajátítsa el a témához szorosan kapcsolódó fogalmakat, és ezen túlmenően ismerkedjen meg a fogyatékossg típusaival, valamint azok jellemzőivel.

3. A programmodul követelményei

3.1.1	A hallgató legyen képes: a szolgáltatást igénybe vevővel a kapcsolatfelvételre
3.1.2.	a testi, lelki, szociális szükségletek felmérése és összehangolása alapján egyéni fejlesztési terv elkészítésében való közreműködésre
3.1.3.	a segített kapcsolatrendszerének feltérképezésére
3.1.4.	felmérni az alapvető szükségleteket, ápolási-gondozási feladatokat
3.1.5.	a környezet számára felvilágosítást nyújtani az igénybe vevő állapotával, ellátásával kapcsolatban
3.1.6.	együttműködni a szociális és egészségügyi alapellátás szolgáltatásaival
3.1.7.	a vezetővel együttműködve részt venni a támogató szolgálat ellátási szemléletének ismertetében a kliens köré szervezett segítő csoportban
3.1.8.	pontos, naprakész, hitelesített dokumentáció vezetésére
3.1.9	a mindennapi életvitelt segítő eszközök, gyógyászati segédeszközök beszerzésében és használatának megtanításában nyújtandó segítségre
3.2.1	a munkamegbeszélésen való aktív részvételre; továbbá
3.2.2.	ismerje az anyagi helyzettel kapcsolatos szociális rendelkezéseket
3.2.3.	tudjon javaslatot tenni az ügyintézésre

3.2.4.	a testi, lelki, szociális szükségletek felmérésére, azok összehangolása során gondozási terv összeállításában való részvételre és annak kivitelezésére; ez tartalmazza a készségek fejlesztését, a folyamatos monitorizálást, a kliens és hozzátartozói személyes céljainak és a célok megoldását akadályozó problémáknak a felmérését. Ismerje fel a korai figyelmeztető tüneteket, azokat rögzítse és továbbítsa a megfelelő szakembereknek.
3.2.5.	munkája során segítséget nyújtani a gondozott fizikai, mentális és szociális lakókörnyezeti szükségleteinek kielégítéséhez, különösen a gondozási tervben megfogalmazott problémák kezelésében, melynek során fejlessze a kliens és a természetes segítők azon készségeit, amelyek a személyes céljaik eléréséhez szükségesek
3.2.6.	felismerni a fogyatékossgal élő ember állapotváltozásait, valamint szükség esetén jelezni azt a vezetőnek, és annak utasításai figyelembevételével legyen képes adekvát segítségnyújtásra.
3.2.7.	ismerni a segítettje által használt gyógyszereket és alkalmazásuk módját, mellékhatásukat; kísérje figyelemmel a gyógykezelést azáltal, hogy folyamatos kapcsolatot tart az egészségügyi szakemberekkel.
3.2.8.	felmérni az alapvető szükségleteket, az alapápolási feladatokat; úgymint: higiénés szükségletek, az öltöztetés, az egészséges étrend összeállítása, és ezekhez segítse hozzá kliensét.
3.2.9.	ismerni a segítő kapcsolatban felmerülő problémákat, és erről konzultáljon a vezetővel; alkalmazza a segítő magatartást.
3.3.1.	aktívan részt venni a problémaelemzés és – megoldás folyamatában; speciális problémák esetén a vezető bevonásával dolgozzék.
3.3.2.	Mindig legyen képes a környezet számára információt nyújtani (hogyan kommunikáljanak, teremtsenek kapcsolatot a fogyatékossgal élő személyekkel).
3.3.3.	alkalmazni a fogyatékossgal élő ember fizikai, biológiai adottságainak figyelembevételével és családjának bevonásával a sajátos módszereket és eszközöket az ellátott személy lakókörnyezetében, annak családjának bevonásával.

4. A programmodul során elsajátított ismeret, kialakított készség, képesség, kompetencia

4.1.1	A fogyatékosokról való gondoskodás és a társadalmi megítélés változásai
4.1.2	A fogyatékossgal kapcsolatos alapfogalmak (betegség, károsodás, fogyatékossg, rokkantság)

4.1.3	Az időleges és maradandó fogyatékoságot okozó elváltozások
4.1.4	Fogyatékosági típusok, azok biológiai, pszichológiai jellemzői
4.1.5	Érzékszervi fogyatékoság (látás, hallás)
4.1.6	Mozgásszervi fogyatékoság
4.1.7	Értelmileg akadályozottság
4.1.8	Halmozott fogyatékoság
4.1.9	Autizmus
4.2.1	Különböző fogyatékosággal élő emberek gondozásának, ápolásának, speciális aspektusai
4.2.2	A rehabilitáció, a rehabilitáció fogalma, fajtái és azok jellemzői
4.2.3	A személyi segítő feladatai a komplex rehabilitációs folyamatban
4.2.4	A rehabilitáció lélektani vetületei
4.2.5	A foglalkoztatás terápia szerepe a rehabilitációban
4.2.6	A személyi segítő által használt dokumentáció ismerete
4.2.7	Érdekvédelem, érdekképviselés
4.2.8	A fogyatékosággal élő emberek támogatási formái
4.2.9	A mentális segítség módszerei
4.3.1	A fogyatékosággal összefüggő járulékos megbetegedések ismerete
4.3.2	Az akadálymentes környezet szükségességének ismerete az egyes fogyatékosági típusokban
4.3.3	A gyógyászati segédeszközök beszerzésének és használatának ismerete
4.3.4	Munkavédelmi ismeretek a fogyatékos személyek lakókörnyezetében
4.3.5	A gyógyászati segédeszközök használatával kapcsolatos ismeretek

5. A programmodulba való bekapcsolódás feltételei

5.1.	Előzetesen teljesítendő modul(ok)	Segítő kapcsolat és kompetenciái modulon való részvétel
5.2.	Előzetesen elvárt ismeret(ek)	Az 1/2000 SZCSM rendelet által meghatározott képesítés megléte

6. A programmodulban való részvétel feltételei

6.1.	Részvétel követésének módja	Jelenléti ív vezetése a modulórákon
6.2.	Megengedett hiányzás	nincs
6.3.	Egyéb feltétel(ek)	Felnőttképzési szerződés létrejötte, képzési díj befizetése

7. A fogyatékoságból eredő speciális igények figyelembe vételének módja

A képzésen résztvevő, mozgásukban akadályozott hallgatóknak akadálymentes tanterem, szociális és közösségi helyek biztosítása.

8. A programmodul időtartama

8.1.	70	óra
------	----	-----

Szakmai képzés esetén ebből

8.2.	Elmélet	35	óra
8.3.	Gyakorlat	35	óra

8.4.	Intenzitás	Időtartam					
	Napi 10 óra	7	nap	-----	hét	-----	hónap

9. A programmodul megvalósításának módszerei

9.1.	Előadás, előadói magyarázat, interaktív foglalkozás, összefoglalás, összegzés	50	%
9.2.	Gyakorlat strukturált tréning formájában	50	%

10. A programmodulba vonható csoportlétszám

10.1.	Minimum	15	fő
10.2.	Maximum	25	fő

11. A programmodul során alkalmazott értékelési rendszer

11.1.	Számonkérések formája	Írásbeli beszámoló
11.2.	Számonkérések rendszeressége	A modul végén
11.3.	Számonkérések tartalma	Az elméleti órán elhangzott tudásanyag
11.4.	A felnőttek tudásszintjének ellenőrzésére szolgáló módszer(ek)	Az írásbeli beszámoló kiértékelése 1-től 5-ig osztályzatokkal
11.5.	Megszerezhető minősítések	A képzési modul szakmai követelményeit teljesítette / nem teljesítette. Minősítések 50% alatt elégtelen 51% - 60% elégséges 61% - 75 % közepes 76% - 85% jó 86% -től jeles
11.6.	Megszerezhető minősítésekhez tartozó követelményszintek	A személyi segítő munkájában a professzionális tudás jelentkezik.
11.7.	Sikertelen teljesítés következménye	A modul megismétlése

12. Az előzetesen megszerzett tudás elismerésének módja

A modul elején a bemutatkozó körben beszélgetés formájában történik az előzetes tudásszint felmérése.

Az oktató a feltárt tudás illetve hiányosságok figyelembe vételével tartja meg az előadást illetve irányítja a tréninget.

Órakedvezményre, az órák látogatása alóli felmentésre nincs lehetőség.

13. A programmodul megvalósításának személyi feltételei

	Programban betöltött szerep	Oktatott témakör	Követelmények				
			Végzettség(ek)	Szakmai gyakorlat	Oktatói gyakorlat	Felnőttképzési gyakorlat	Egyéb követelmény(ek)
13.1.	oktató	Fogyatékkal kapcsolatos ismeretek	gyógypedagógus, egészségügyi menedzser	Min.: 5 év	Min.: 5 év	Min.: 3 év	---

14. A programmodul megvalósításának tárgyi feltételei

	Képzési helyszín	Igénybevétel célja	Férőhelyek száma	Minimálisan elvárt felszereltség
14.1.	Elméleti oktatásra alkalmas helyiség, mely megfelel az akadálymentesség szempontjainak	Elméleti oktatás	Max. 25 fő	Az oktatóterem rendelkezik a képzések színvonalas lebonyolításához szükséges technikai eszközökkel, berendezésekkel: TV, videó, DVD, hagyományos tábla, flipchart tábla, laptop és projector. Rendelkezésre áll oktatói asztal és szék, valamint a résztvevők számával megegyező asztal és szék. A gyakorlati feladatok megvalósításához a terem berendezése változtatható.

15. A programmodul céljának eléréséhez szükséges tananyagok, segédanyagok, segédeszközök, és azok biztosításának módja

	Tananyagok, segédanyagok, segédeszközök	Biztosítás módja
15.1.	Támogató Szolgálat személyi segítő képzés jegyzet 2009	NSZFI Salgótarjáni Képzésszervezési Központ a képzés helyszínén személyesen átadja

16. A programmodul céljának eléréséhez szükséges kötelező irodalom, és azok biztosításának módja

	Szerző	Cím	Kiadó neve, székhelye	Kiadás éve	Biztosítás módja
16.1.	nincs	---	---	---	---

17. A programmodul céljának eléréséhez szükséges ajánlott irodalom, és azok biztosításának módja

	Szerző	Cím	Kiadó neve, székhelye	Kiadás éve	Biztosítás módja
17.1.1	Prof. Dr. Kullmann Lajos	FNO képzés anyaga	Bp.	2004	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.1.2.	Wing, Lorna	Az autizmussal kapcsolatos elgondolások története: legendák, mítoszok és a realitás (előadás az Autism-Europe 5. kongresszusán)	Bp.	1996	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.1.3.	Zalabai Péterné (szerk.)	Hogyan segítsük sérült embertársainkat?	Motiváció Alapítvány, Bp.	1997	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.1.4.	Kálmán Zsófia - Könczei György	Taigetosztól az esélyegyenlőségig	Osiris Kiadó, Budapest	2002	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.1.5.	Falvai Rita - Kovács Éva	Családban élő súlyos-halmozott fogyatékosok	Kézenfogva Alapítvány, Bp.	2003	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.1.6.	Dr. Czeizel Endre - Lányiné Engelmayer Ágnes - Rátay Csaba	Az értelmi fogyatékoság kóreredete a „Budapest vizsgálat” tükrében.	Medicina, Bp.	1978	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.1.7.	Bánfalvy Csaba	Fogyatékoság és szociális hátrány	Szakértői tanulmány, Bp.	2000	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.1.8.	Bánfalvy Csaba	A felnőtt értelmi fogyatékosok életminősége	Szakértői tanulmány, Bp.	1996	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.19.	Dr. Hatos Gyula - Kisgyörgyné Cziráki Andrea - Dr. Stollár János	Fogyatékosok Szociális Ellátása, Rehabilitációja. Segédanyag a szociális szakvizsgálathoz.	NSZFI	2004	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.

Programmodul részletes bemutatása (Támogató szolgálat vezető képzés: Fogyatékkal kapcsolatos ismeretek)

1. A programmodul azonosító adatai

1.1.	Program megnevezése	Támogató szolgálat vezető képzés
1.2..	A modul sorszáma	3.
1.3.	A modul megnevezése	Fogyatékkal kapcsolatos ismeretek

2. A programmodul célja

A hallgató szerezzen a fogyatékkal kapcsolatban speciális és részletes elméleti ismereteket, melyeket a gyakorlati munkája során hasznosítani tud. A fogyatékkal történeti áttekintésén keresztül sajátítsa el a témához szorosan kapcsolódó fogalmakat, és ezen túlmenően ismerkedjen meg a fogyatékkal típusaival, valamint azok jellemzőivel. Részletesen ismerje meg a segítői feladatokat, valamint a vezető szerepét és feladatait, amely a támogató szolgálat hatékony működéséhez szükséges.

3. A programmodul követelményei

3.1.1	A hallgató ismerje meg : a fogyatékkal kapcsolatos korszerű alapelveket, és azokat tudja használni gyakorlati munkájában
3.1.2	a fogyatékkal típusokat és az annak megfelelő jellemzőket
3.1.3	A hallgató legyen képes : javaslatot tenni az egyéni fejlesztési tervre, különös tekintettel a fogyatékkal típusok speciális követelményeire
3.1.4	a személyi segítővel együtt a szociális ügyekben való segítségre
3.1.5	az egyénre szabott stratégiai terv kialakítására, az önálló életvitel elveinek megismertetésére
3.1.6	az egyénre szabott munkahelyek lehetőségeivel, képzéssel, oktatással, a szabad idő hasznos eltöltésével, a művelődéssel, közösségi programok szervezésével foglalkozó szervezetek felkutatására és a kapcsolatok kiépítésére
3.1.7	a különböző területek szakembereivel való folyamatos kapcsolattartásra
3.1.8	a mentális segítség módszereinek irányítására
3.1.9	az önálló életviteli készségek fejlesztésének motiválására és mobilizálására
3.2.1	koordinálni a személyi segítő, valamint a személyszállító munkáját
3.2.2	kliensek felkutatására
3.2.3	erőforrások felkutatására
3.2.4	speciális problémák megoldására, illetve legyen tisztában a fogyatékos emberek alapvető környezeti igényeivel, az azok kielégítésére irányuló törekvésekkel, módszerekkel és megoldásokkal.

4. A programmodul során elsajátított ismeret, kialakított készség, képesség, kompetencia

4.1.1	A fogyatékossgal összefüggő társadalmi megítélés változásai
4.1.2	A fogyatékossgal kapcsolatos alapfogalmak (betegség, károsodás, fogyatékossg, rokkantság)
4.1.3	Az időleges és maradandó fogyatékossgot okozó elváltozások
4.1.4	Fogyatékossgai típusok, azok – biológiai, pszichológiai jellemzői
4.1.5	Érzékszervi fogyatékossg (látás, hallás)
4.1.6	Mozgásszervi fogyatékossg
4.1.7	Értelmi akadályozottság
4.1.8	Halmozott fogyatékossg
4.1.9	Autizmus
4.2.1	Különböző, fogyatékossgal élő emberek gondozásának, ápolásának speciális aspektusai
4.2.2	A rehabilitáció, a rehabilitáció fogalma, fajtái, jellemzői
4.2.3	A normalizáció, az autonómia, az integráció kérdése
4.2.4	Az esélyegyenlőség értelmezése
4.2.5	A fogyatékossgal élő emberek foglalkoztatása, képzése, oktatása, sporttevékenység és az ezzel összefüggő speciális aspektusok
4.2.6	A fogyatékossgal élő emberek támogatási formái, segédeszközök, az akadálymentes környezet feltételeinek ismerete
4.2.7	Intézményi rendszer, a támogató szolgálat működése, ellátási területei
4.2.8	A vezető feladatai a komplex rehabilitációs folyamatban
4.2.9	Érdekvédelem, az érdekképviselő szervezetek megismerése
4.3.1	A mentális segítség módszerei
4.3.2	Az egyénre szabott fejlesztési terv elméleti ismerete
4.3.3	Munkavédelmi ismeretek a fogyatékos személyek lakókörnyezetében
4.3.4	A gyógyászati segédeszközök ismerete

5. A programmodulba való bekapcsolódás feltételei

5.1.	Előzetesen teljesítendő modul(ok)	Segítő kapcsolat és kompetenciái modulon való részvétel
5.2.	Előzetesen elvárt ismeret(ek)	Az 1/2000 SZCSM rendelet szerinti képesítés megléte A segítő kapcsolat alapvető technikáinak ismerete

6. A programmodulban való részvétel feltételei

6.1.	Részvétel követésének módja	Jelenléti ív vezetése a modulórákon
6.2.	Megengedett hiányzás	nincs
6.3.	Egyéb feltétel(ek)	Felnőttképzési szerződés létrejötte, képzési díj befizetése

7. A fogyatékokból eredő speciális igények figyelembe vételének módja

A képzésen résztvevő, mozgásukban akadályozott hallgatóknak akadálymentes tanterem, szociális és közösségi helyek biztosítása.

8. A programmodul időtartama

8.1.	30	óra
------	----	-----

Szakmai képzés esetén ebből

8.2.	Elmélet	15	óra
8.3.	Gyakorlat	15	óra

8.4.	Intenzitás	Időtartam					
	Napi 10 óra	3	nap	----	hét	----	hónap

9. A programmodul megvalósításának módszerei

9.1.	Elméleti oktatás	50	%
9.2.	Gyakorlat strukturált tréning formájában	50	%

10. A programmodulba vonható csoportlétszám

10.1.	Minimum	15	fő
10.2.	Maximum	25	fő

11. A programmodul során alkalmazott értékelési rendszer

11.1.	Számonkérések formája	Írásbeli beszámoló
11.2.	Számonkérések rendszeressége	A modul végén
11.3.	Számonkérések tartalma	Az elméleti órán elhangzott tudásanyag
11.4.	A felnőttek tudásszintjének ellenőrzésére szolgáló módszer(ek)	Az írásbeli beszámoló kiértékelése 1-től 5-ig osztályzatokkal
11.5.	Megszerezhető minősítések	A képzési modul szakmai követelményeit teljesítette / nem teljesítette. Minősítések 50% alatt elégtelen 51% - 60% elégséges 61% - 75 % közepes 76% - 85% jó 86% -tól jeles
11.6.	Megszerezhető minősítésekhez tartozó követelményszintek	A személyi segítő munkájában a professzionális tudás jelentkezik.
11.7.	Sikertelen teljesítés következménye	A modul megismétlése

12. Az előzetesen megszerzett tudás elismerésének módja

A modul elején a bemutatkozó körben beszélgetés formájában történik az előzetes tudásszint felmérése. Az oktató a feltárt tudás, illetve hiányosságok figyelembe vételével irányítja az elméleti oktatást és a strukturált tréninget.

Órakedvezményre, az órák látogatása alóli felmentésre nincs lehetőség.

13. A programmodul megvalósításának személyi feltételei

	Programban betöltött szerep	Oktatott témakör	Követelmények				
			Végzettség(ek)	Szakmai gyakorlat	Oktatói gyakorlat	Felnőttképzési gyakorlat	Egyéb követelmény(ek)
13.1.	oktató	Fogyatékkal kapcsolatos ismeretek	gyógypedagógus, egészségügyi menedzser	Min.: 5 év	Min.: 5 év	Min.: 3 év	---

14. A programmodul megvalósításának tárgyi feltételei

	Képzési helyszín	Igénybevétel célja	Férőhelyek száma	Minimálisan elvárt felszereltség
14.1.	Elméleti oktatásra alkalmas helyiség, mely megfelel az akadálymentesség szempontjainak	Elméleti oktatás	Max. 25 fő	Az oktatóterem rendelkezik a képzések színvonalas lebonyolításához szükséges technikai eszközökkel, berendezésekkel: TV, videó, DVD, hagyományos tábla, flipchart tábla, laptop és projector. Rendelkezésre áll oktatói asztal és szék, valamint a résztvevők számával megegyező asztal és szék. A gyakorlati feladatok megvalósításához a terem berendezése változtatható.

15. A programmodul céljának eléréséhez szükséges tananyagok, segédanyagok, segédeszközök, és azok biztosításának módja

	Tananyagok, segédanyagok, segédeszközök	Biztosítás módja
15.1.	Támogató Szolgálat vezető képzés jegyzet 2009	NSZFI Salgótarjáni Képzésszervezési Központ a képzés helyszínén személyesen átadja

16. A programmodul céljának eléréséhez szükséges kötelező irodalom, és azok biztosításának módja

	Szerző	Cím	Kiadó neve, székhelye	Kiadás éve	Biztosítás módja
16.1.	nincs	---	---	---	---

17. A programmodul céljának eléréséhez szükséges ajánlott irodalom, és azok biztosításának módja

	Szerző	Cím	Kiadó neve, székhelye	Kiadás éve	Biztosítás módja
17.11.	Prof. Dr. Kullmann Lajos	FNO képzés anyaga	Bp.	2004	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.1.2.	Wing, Lorna	Az autizmussal kapcsolatos elgondolások története: legendák, mítoszok és a realitás (előadás az Autism-Europe 5. kongresszusán)	Bp.	1996	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.1.3.	Zalabai Péterné (szerk.)	Hogyan segítsük sérült embertársainkat?	Motiváció Alapítvány, Bp.	1997	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.1.4.	Kálmán Zsófia - Könczei György	Taigetosztól az esélyegyenlőségig	Osiris Kiadó, Budapest	2002	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.

17.1.5.	Falvai Rita - Kovács Éva	Csalásban élő súlyos-halmozott fogyatékosok	Kézenfogva Alapítvány, Bp.	2003	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.1.6	Dr. Czeizel Endre - Lányiné Engelmayer Ágnes - Rátay Csaba	Az értelmi fogyatékosok kóreredete a „Budapest vizsgálat” tükrében.	Medicina, Bp.	1978	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.1.7.	Bánfalvy Csaba	Fogyatékoság és szociális hátrány	Szakértői tanulmány, Bp.	2000	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.1.8.	Bánfalvy Csaba	A felnőtt értelmi fogyatékosok életminősége	Szakértői tanulmány, Bp	1996	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.19.	Dr. Hatos Gyula - Kisgyörgyné Cziráki Andrea - Dr. Stollár János	Fogyatékosok Szociális Ellátása, Rehabilitációja. Segédanyag a szociális szakvizsgálathoz.	NSZFI	2004	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.

Programmodul részletes bemutatása (Támogató szolgálat személyszállító képzés: Államigazgatási és jogi alapismeretek)

1. A programmodul azonosító adatai

1.1.	Program megnevezése	Támogató szolgálat személyszállító képzés
1.2..	A modul sorszáma	4.
1.3.	A modul megnevezése	Államigazgatási és jogi alapismeretek

2. A programmodul célja

A képzésben részt vevők legyenek tisztában a munkájukkal kapcsolatos törvényekkel, szabályokkal a Ptk., a Btk., az 1993. évi III.-as Tv. – munkájukhoz kapcsolódó – rendelkezéseivel, valamint a Munka Törvénykönyve előírásaival.

3. A programmodul követelményei

3.1.	A hallgató legyen tisztában a munkájával kapcsolatos intézkedésekkel, a gyakorlatban előforduló, a feladatok végrehajtásakor előforduló lehetséges következményekkel
3.2.	Az elméleti ismereteket tudja adaptálni munkája során

4. A programmodul során elsajátított ismeret, kialakított készség, képesség, kompetencia

4.1.	Felelősségbiztosítás, a casco fogalma
4.2.	Szakmai felelősségbiztosítás
4.3.	A Munka Törvénykönyve
4.4.	Az 1988. évi I. törvény a közúti közlekedésről, egységes szerkezetben a végrehajtásról szóló 30/1988. (IV. 21.) Mt.-rendelettel
4.5.	A Polgári Törvénykönyv szerződésen kívüli károkozásra vonatkozó rendelkezései és a Büntető Törvénykönyv közlekedési bűncselekményekre vonatkozó fejezete
4.6.	A szabálysértési eljárások a közlekedésre vonatkozó passzusai

5. A programmodulba való bekapcsolódás feltételei

5.1.	Előzetesen teljesítendő modul(ok)	Segítő kapcsolat és kompetenciái modulon való részvétel
5.2.	Előzetesen elvárt ismeret(ek)	nincs

6. A programmodulban való részvétel feltételei

6.1.	Részvétel követésének módja	Jelenléti ív vezetése a modulórákon
6.2.	Megengedett hiányzás	nincs
6.3.	Egyéb feltétel(ek)	Felnőttképzési szerződés létrejötte, képzési díj befizetése

7. A fogyatékoságból eredő speciális igények figyelembe vételének módja

A képzés jellegéből adódóan nincs lehetőség fogyatékos hallgatók fogadására.

8. A programmodul időtartama

8.1.	2	óra
------	---	-----

Szakmai képzés esetén ebből

8.2.	Elmélet	2	óra
8.3.	Gyakorlat	0	óra

8.4.	Intenzitás	Időtartam					
	Napi 2 óra	1	nap		hét		hónap

9. A programmodul megvalósításának módszerei

9.1.	Elméleti oktatás	100	%
------	------------------	-----	---

10. A programmodulba vonható csoportlétszám

10.1.	Minimum	15	fő
10.2.	Maximum	25	fő

11. A programmodul során alkalmazott értékelési rendszer

11.1.	Számonkérések formája	Feladatlap kitöltése, majd ennek a csoporttal történő közös értékelése
11.2.	Számonkérések rendszeressége	A modul után közvetlenül
11.3.	Számonkérések tartalma	Az elhangzott elmélet alapján
11.4.	A felnőttek tudásszintjének ellenőrzésére szolgáló módszer(ek)	Az oktató szóban értékeli, hogy a résztvevők elsajátították-e azt az elméleti tudást, melyek a tematikában szerepelnek.
11.5.	Megszerezhető minősítések	A képzési modul szakmai követelményeit teljesítette / nem teljesítette
11.6.	Megszerezhető minősítésekhez tartozó követelményszintek	A munkavégzés során a tanultak alapján a helyes jogkövető magatartás alkalmazása a gyakorlatban
11.7.	Sikertelen teljesítés következménye	Modul ismétlése

12. Az előzetesen megszerzett tudás elismerésének módja

A modul elején beszélgetés formájában történik az előzetes tudásszint felmérése.

Az oktató a feltárt tudás figyelembe vételével irányítja a tanórát.

Órakedvezményre, az órák látogatása alóli felmentésre nincs lehetőség.

13. A programmodul megvalósításának személyi feltételei

	Programban betöltött szerep	Oktatott témakör	Követelmények				
			Végzettség(ek)	Szakmai gyakorlat	Oktatói gyakorlat	Felnőttképzési gyakorlat	Egyéb követelmény(ek)
13.1.	oktató	Fogyatékkal kapcsolatos ismeretek	gyógypedagógus, egészségügyi menedzser	Min.: 5 év	Min.: 5 év	Min.: 3 év	---

14. A programmodul megvalósításának tárgyi feltételei

	Képzési helyszín	Igénybevétel célja	Férőhelyek száma	Minimálisan elvárt felszereltség
14.1.	Elméleti oktatásra alkalmas helyiség, mely megfelel az akadálymentesség szempontjainak	Elméleti oktatás	Max. 25 fő	Az oktatóterem rendelkezik a képzések színvonalas lebonyolításához szükséges technikai eszközökkel, berendezésekkel: TV, videó, DVD, hagyományos tábla, flipchart tábla, laptop és projector. Rendelkezésre áll oktatói asztal és szék, valamint a résztvevők számával megegyező asztal és szék. A gyakorlati feladatok megvalósításához a terem berendezése változtatható.

15. A programmodul céljának eléréséhez szükséges tananyagok, segédanyagok, segédeszközök, és azok biztosításának módja

	Tananyagok, segédanyagok, segédeszközök	Biztosítás módja
15.1.	Támogató Szolgálat személyszállító képzés jegyzet 2009	NSZFI Salgótarjáni Képzésszervezési Központ a képzés helyszínén személyesen átadja

16. A programmodul céljának eléréséhez szükséges kötelező irodalom, és azok biztosításának módja

	Szerző	Cím	Kiadó neve, székhelye	Kiadás éve	Biztosítás módja
16.1.	nincs	---	---	---	---

17. A programmodul céljának eléréséhez szükséges ajánlott irodalom, és azok biztosításának módja

	Szerző	Cím	Kiadó neve, székhelye	Kiadás éve	Biztosítás módja
17.1.	nincs	---	---	---	---

Programmodul részletes bemutatása (Támogató szolgálat személyi segítő képzés: Államigazgatási és jogi alapismeretek)

1. A programmodul azonosító adatai

1.1.	Program megnevezése	Támogató szolgálat személyi segítő képzés
1.2..	A modul sorszáma	4.
1.3.	A modul megnevezése	Államigazgatási és jogi alapismeretek

2. A programmodul célja

A képzésben résztvevők olyan elméleti ismeretek birtokába jussanak, hogy munkájuk során a fogyatékos emberek jogainak maradéktalanul érvényt szerezhessenek. Ismerjék meg az alapvető jogi és államigazgatási alapelveket, alapfogalmakat, az államigazgatási eljárási folyamatok mechanizmusát, valamint az ezekhez tartozó jogszabályi hierarchiát.

3. A programmodul követelményei

3.1	A hallgató szerezzon alapvető jogi és államigazgatási ismereteket, és azokat adaptálja munkája során.
3.2.	Ismerje fel a szükséges jogi vagy államigazgatási intézkedés fontosságát.
3.3.	Lássa összefüggésében a fogyatékos emberek jogai és az ezzel szorosan összefüggő kötelezettségei közötti kapcsolatot.
3.4.	Ismerje fel az elméleti tudás gyakorlati lehetőségeit.
3.5.	Legyen tisztában a munkájával kapcsolatos, a mindennapi életben előforduló intézkedések, a feladatok végrehajtása során jelentkező következményekkel, a polgárjogi és a büntetőjogi felelősséggel.
3.6.	Feladatai ellátásakor tudja igénybe venni az államigazgatási szervezetrendszer lehetőségeit.
3.7.	Az államigazgatási ügyekben legyen képes alkalmazni a hatáskör és az illetékesség fogalmát.
3.8.	<i>Ismerje a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt, a szociális ellátások fajtáit, az azokhoz való hozzáférést.</i>
3.9.	<i>Ismerje meg a pénzbeli és természetbeni ellátásokat.</i>

4. A programmodul során elsajátított ismeret, kialakított készség, képesség, kompetencia

4.1.	Alkotmányjogi és közigazgatási alapfogalmak. Jogforrások - jogforrási hierarchia
4.2.	Alapvető emberi jogok, állampolgári jogok és kötelezettségek
4.3.	A Magyar Köztársaság államhatalmi és államigazgatási rendszere
4.4.	Az állam központi és helyi szervei (országgyűlés, kormány, bíróság, ügyészség), helyi önkormányzatok
4.5.	Az államigazgatási eljárás szabályai
4.6.	A szociális igazgatás rendje
4.7.	Az egészségügyi igazgatás központi és helyi szervei
4.8.	Polgári jogi alapfogalmak (jogképeség, cselekvőképesség, képviselet)
4.9.	Büntetőjogi alapfogalmak
4.10.	A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló és azzal összefüggő jogi szabályozás

5. A programmodulba való bekapcsolódás feltételei

5.1.	Előzetesen teljesítendő modul(ok)	Segítő kapcsolat és személyiségfejlesztés modulon való részvétel
5.2.	Előzetesen elvárt ismeret(ek)	1/2000 SZCSM rendeletnek megfelelő képesítés megléte

6. A programmodulban való részvétel feltételei

6.1.	Részvétel követésének módja	Jelenléti ív vezetése a modulórákon
6.2.	Megengedett hiányzás	nincs
6.3.	Egyéb feltétel(ek)	Felnőttképzési szerződés létrejötte, képzési díj befizetése

7. A fogyatékossgból eredő speciális igények figyelembe vételének módja

A képzésen résztvevő, mozgásukban akadályozott hallgatóknak akadálymentes tanterem, szociális és közösségi helyek biztosítása.

8. A programmodul időtartama

8.1.	20	óra
------	----	-----

Szakmai képzés esetén ebből

8.2.	Elmélet	10	óra
8.3.	Gyakorlat	10	óra

8.4.	Intenzitás	Időtartam					
	Napi 10 óra	2	nap		hét		hónap

9. A programmodul megvalósításának módszerei

9.1.	Előadás, előadói magyarázat, interaktív foglalkozás, összefoglalás, összegzés	50	%
9.2.	Gyakorlat strukturált tréning formájában	50	%

10. A programmodulba vonható csoportlétszám

10.1.	Minimum	15	fő
10.2.	Maximum	25	fő

11. A programmodul során alkalmazott értékelési rendszer

11.1.	Számonkérések formája	Feladatlap kitöltése, majd ennek a csoporttal történő közös értékelése
11.2.	Számonkérések rendszeressége	A modul után közvetlenül
11.3.	Számonkérések tartalma	Az elhangzott elmélet alapján
11.4.	A felnőttek tudásszintjének ellenőrzésére szolgáló módszer(ek)	Az oktató szóban értékeli, hogy a résztvevők elsajátították-e azt az elméleti tudást, melyek a tematikában szerepelnek.
11.5.	Megszerezhető minősítések	A képzési modul szakmai követelményeit teljesítette / nem teljesítette
11.6.	Megszerezhető minősítésekhez tartozó követelményszintek	A munkavégzés során a tanultak alapján a helyes jogkövető magatartás alkalmazása a gyakorlatban
11.7.	Sikertelen teljesítés következménye	Modul ismétlése

12. Az előzetesen megszerzett tudás elismerésének módja

A modul elején beszélgetés formájában történik az előzetes tudásszint felmérése.

Az oktató a feltárt tudás figyelembe vételével tartja meg az előadást, illetve irányítja a strukturált tréninget.

Órakedvezményre, az órák látogatása alóli felmentésre nincs lehetőség.

13. A programmodul megvalósításának személyi feltételei

	Programban betöltött szerep	Oktatott témakör	Követelmények				
			Végzettség(ek)	Szakmai gyakorlat	Oktatói gyakorlat	Felnőttképzési gyakorlat	Egyéb követelmény(ek)
13.1.	oktató	Államigazgatási és jogi alapismeretek	jogász	Min.: 5 év	Min.: 5 év	Min.: 3 év	---

14. A programmodul megvalósításának tárgyi feltételei

	Képzési helyszín	Igénybevétel célja	Férőhelyek száma	Minimálisan elvárt felszereltség
14.1.	Elméleti oktatásra alkalmas helyiség, mely megfelel az akadálymentesség szempontjainak	Elméleti tananyag elsajátítása	Max. 25 fő	TV, video, DVD, hagyományos tábla, flipchart tábla, laptop és projector. Rendelkezésre áll oktatói asztal és szék, valamint a résztvevők számával megegyező asztal és szék. A gyakorlati feladatok megvalósításához a terem berendezése változtatható.

15. A programmodul céljának eléréséhez szükséges tananyagok, segédanyagok, segédeszközök, és azok biztosításának módja

	Tananyagok, segédanyagok, segédeszközök	Biztosítás módja
15.1.	Támogató Szolgálat személyi segítő képzés jegyzet 2009	NSZFI Salgótarjáni Képzésszervezési Központ a képzés helyszínén személyesen átadja

16. A programmodul céljának eléréséhez szükséges kötelező irodalom, és azok biztosításának módja

	Szerző	Cím	Kiadó neve, székhelye	Kiadás éve	Biztosítás módja
16.1.	nincs				

17. A programmodul céljának eléréséhez szükséges ajánlott irodalom, és azok biztosításának módja

	Szerző	Cím	Kiadó neve, székhelye	Kiadás éve	Biztosítás módja
17.1.1		A Támogató Szolgálattal kapcsolatos jogszabályok, az alkotmány, a polgári törvénykönyv és egyéb jogszabályok			Az oktató által kijelölt rész fénymásolásának biztosítása

Programmodul részletes bemutatása (Támogató szolgálat vezető képzés: Államigazgatási és jogi alapismeretek)

1. A programmodul azonosító adatai

1.1.	Program megnevezése	Támogató szolgálat vezető képzés
1.2..	A modul sorszáma	4.
1.3.	A modul megnevezése	Államigazgatási és jogi alapismeretek

2. A programmodul célja

A képzésben részt vevők olyan elméleti ismeretek birtokába jussanak, hogy munkájuk során a fogyatékos emberek jogainak maradéktalanul érvényt szerezhessenek. Ismerjék meg az alapvető jogi és az államigazgatási alapelveket, alapfogalmakat, az államigazgatási eljárási folyamatok mechanizmusát, és az ezekhez tartozó jogszabályi hierarchiát. Ismerjék meg az európai joggyakorlat elveit, és tudják azokat összevetni a hazai szabályozással.

3. A programmodul követelményei

3.1.	A hallgató az alapképzettsége során megszerzett alapvető jogi és államizgatási ismereteit legyen képes adaptálni speciális munkája során.
3.2	Vezetőként ismerje fel, illetve kezdeményezze a szükséges jogi vagy államizgatási intézkedés szükségességét, illetve kezdeményezze azokat.
3.3.	Lássa összefüggéseiben a fogyatékossgal élők jogai és az ezzel szorosan összefüggő kötelezettségei közötti kapcsolatot.
3.4.	Ismerje fel az elméleti tudás gyakorlati alkalmazásának lehetőségét.
3.5.	Legyen tisztában a munkájával kapcsolatos, a mindennapi életben előforduló intézkedések és a feladatok végrehajtása során jelentkező következményekkel, a polgárjogi és a büntetőjogi felelősséggel.
3.6.	Munkája során legyen képes igénybe venni az államigazgatási szervezetrendszer adta lehetőségeket.
3.7.	Legyen képes államigazgatási ügyekben alkalmazni a hatáskör és az illetékesség fogalmát.
3.8.	<i>Ismerje a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt, a szociális ellátások fajtáit, az azokhoz való hozzáférést.</i>
3.9.	<i>Ismerje meg a pénzbeli és természetbeni ellátásokat.</i>

4. A programmodul során elsajátított ismeret, kialakított készség, képesség, kompetencia

4.1.1.	Alkotmányjogi és közigazgatási alapfogalmak. Jogforrások - jogforrási hierarchia (szintre hozás a különböző szakképzettségek között)
4.1.2.	Alapvető emberi jogok, állampolgári jogok és kötelezettségek a fogyatékos személyekre vonatkozóan
4.1.3.	Törekvések az európai joggyakorlatban
4.1.4.	A Magyar Köztársaság államhatalmi és államigazgatási rendszere (szintre hozás a különböző szakképzettségek között)
4.1.5.	Az állam központi és helyi szervei (országgyűlés, kormány, bíróság, ügyészség), a helyi önkormányzatok szerepe a speciális alapellátásokban
4.1.6.	<i>A fogyatékos személyek ellátása során igényelhető szociális ellátások ismerete</i>
4.1.7.	Az államigazgatási eljárás szabályai, különös tekintettel a fogyatékos személyek ellátására
4.1.8.	Az egészségügyi igazgatás központi és helyi szervei
4.1.9.	Polgári jogi alapfogalmak (jogképesség, cselekvőképesség, képviselet)
4.2.1.	Szerződések (Polgári Törvénykönyv)
4.2.2.	Munkajogi alapfogalmak a fogyatékos személyek foglalkoztatásával kapcsolatban
4.2.3.	Családjogi szabályok
4.2.4.	Büntetőjogi alapfogalmak
4.2.5.	A fogyatékos személyek jogairól, esélyegyenlőségük biztosításáról szóló törvény és az azzal összefüggő jogi szabályozás

5. A programmodulba való bekapcsolódás feltételei

5.1.	Előzetesen teljesítendő modul(ok)	Segítő kapcsolat és személyiségfejlesztés modulon való részvétel
5.2.	Előzetesen elvárt ismeret(ek)	1/2000 SZCSM rendeletnek megfelelő képesítés megléte

6. A programmodulban való részvétel feltételei

6.1.	Részvétel követésének módja	Jelenléti ív vezetése a modulórákon
6.2.	Megengedett hiányzás	nincs
6.3.	Egyéb feltétel(ek)	Felnőttképzési szerződés létrejötte, képzési díj befizetése

7. A fogyatékoságból eredő speciális igények figyelembe vételének módja

A képzésen résztvevő, mozgásukban akadályozott hallgatóknak akadálymentes tanterem, szociális és közösségi helyek biztosítása.

8. A programmodul időtartama

8.1.	20	óra
------	----	-----

Szakmai képzés esetén ebből

8.2.	Elmélet	10	óra
8.3.	Gyakorlat	10	óra

8.4.	Intenzitás	Időtartam					
	Napi 10 óra	2	nap	---	hét	---	hónap

9. A programmodul megvalósításának módszerei

9.1.	Előadás, előadói magyarázat, interaktív foglalkozás, összefoglalás, összegzés	50	%
9.2.	Gyakorlat strukturált tréning formájában	50	%

10. A programmodulba vonható csoportlétszám

10.1.	Minimum	15	fő
10.2.	Maximum	25	fő

11. A programmodul során alkalmazott értékelési rendszer

11.1.	Számonkérések formája	Feladatlap kitöltése, majd ennek a csoporttal történő közös értékelése
11.2.	Számonkérések rendszeressége	A modul után közvetlenül
11.3.	Számonkérések tartalma	Az elhangzott elmélet alapján
11.4.	A felnőttek tudásszintjének ellenőrzésére szolgáló módszer(ek)	Az oktató szóban értékeli, hogy a résztvevők elsajátították-e azt az elméleti tudást, melyek a tematikában szerepelnek.
11.5.	Megszerezhető minősítések	A képzési modul szakmai követelményeit teljesítette / nem teljesítette
11.6.	Megszerezhető minősítésekhez tartozó követelményszintek	A munkavégzés során a tanultak alapján a helyes jogkövető magatartás alkalmazása a gyakorlatban
11.7.	Sikertelen teljesítés következménye	Modul ismétlése

12. Az előzetesen megszerzett tudás elismerésének módja

A modul elején beszélgetés formájában történik az előzetes tudásszint felmérése.

Az oktató a feltárt tudás, figyelembe vételével irányítja az elméleti órákat és a strukturált tréninget. Órakedvezményre, az órák látogatása alóli felmentésre nincs lehetőség.

13. A programmodul megvalósításának személyi feltételei

	Programban betöltött szerep	Oktatott témakör	Követelmények				
			Végzettség(ek)	Szakmai gyakorlat	Oktatói gyakorlat	Felnőttképzési gyakorlat	Egyéb követelmény(ek)
13.1.	oktató	Államigazgatási és jogi alap-ismeretek	jogász	Min.: 5 év	Min.: 5 év	Min.: 3 év	---

14. A programmodul megvalósításának tárgyi feltételei

	Képzési helyszín	Igénybevétel célja	Férőhelyek száma	Minimálisan elvárt felszereltség
14.1.	Elméleti oktatásra alkalmas helyiség, mely megfelel az akadály-mentesség szempontjainak	Elméleti tananyag elsajátítása	Max. 25 fő	Az oktatóterem rendelkezik a képzések színvonalas lebonyolításához szükséges technikai eszközökkel, berendezésekkel: TV, videó, DVD, hagyományos tábla, flipchart tábla, laptop és projector. Rendelkezésre áll oktatói asztal és szék, valamint a résztvevők számáraival megegyező asztal és szék. A gyakorlati feladatok megvalósításához a terem berendezése változtatható.

15. A programmodul céljának eléréséhez szükséges tananyagok, segédanyagok, segédeszközök, és azok biztosításának módja

	Tananyagok, segédanyagok, segédeszközök	Biztosítás módja
15.1.	Támogató Szolgálat vezető képzés jegyzet 2009	NSZFI Salgótarjáni Képzésszervezési Központ a képzés helyszínén személyesen átadja

16. A programmodul céljának eléréséhez szükséges kötelező irodalom, és azok biztosításának módja

	Szerző	Cím	Kiadó neve, székhelye	Kiadás éve	Biztosítás módja
16.1.	---	---	---	---	---

17. A programmodul céljának eléréséhez szükséges ajánlott irodalom, és azok biztosításának módja

	Szerző	Cím	Kiadó neve, székhelye	Kiadás éve	Biztosítás módja
17.1.		A Támogató Szolgálattal kapcsolatos jogszabályok, az alkotmány, a polgári törvénykönyv és egyéb jogszabályok			Az oktató által kijelölt rész fénymásolatának biztosítása

Programmodul részletes bemutatása (Támogató szolgálat vezető képzés: Szociális menedzsment)

1. A programmodul azonosító adatai

1.1.	Program megnevezése	Támogató szolgálat vezető képzés
1.2..	A modul sorszáma	5.
1.3.	A modul megnevezése	Szociális menedzsment

2. A programmodul célja

A támogató szolgálatokhoz kapcsolódó vezetői, menedzselési feladatok megismerése, a vezetésméleti tudásanyag elsajátítása. A vezetéstörténet (fejlődés), a vezetők munkáját segítő stratégiák, és a munkaerő-piaci mechanizmusok megismerése. A vezetői munka dokumentációs feladatainak elsajátítása, a vezetői funkciók a gyakorlati alkalmazása.

3. A programmodul követelményei

3.1.1	A hallgatók legyenek képesek: a szervezési, irányítási feladatok elvégzésére
3.1.2	szervezetfejlesztésre
3.1.3	a munkáltatói jogok részbeni gyakorlására
3.1.4	kapcsolatot tartani az egészségügyi és szociális szakemberekkel (segédeszközök, akadálymentes környezet)
3.1.5	esetmegbeszélés megszervezésére
3.1.6	információs hálózat kialakítására, valamint adatbank létrehozására
3.1.7	önkéntesek munkájának megszervezésére
3.1.8	kulturális, szabadidős programokkal foglalkozó szervezetekkel való kapcsolattartásra
3.1.9	önsegítő csoportok szervezésére
3.2.1	külső és belső kommunikációs rendszer kialakítására
3.2.2	érdekképviselői szervekkel való kapcsolattartásra
3.2.3	kialakítani saját vezetői stílusukat, személyiségüket, és a feladatnak megfelelően fejleszteni azokat
3.2.4	a támogató szolgálatra vonatkozó rövid -, közép - és hosszú távú terveket elkészíteni és megvalósítani

3.2.5	felkutatni a vezetés környezetében lévő erőforrásokat, azokat hasznosítani
3.2.6	a szakmai fejlesztés érdekében pályázati lehetőségeket felkutatni és pályázatot írni
3.2.7	a korszerű információhordozók és a média használatára, illetve intézményeivel való érdemi kapcsolattartásra
3.2.8	felvázolni a szervezet felépítését
3.2.9	értelmezni az ember meghatározottságát a munka világában
3.3.1	alkalmazni a szituatív vezetői kommunikációt
3.3.2	megőrizni saját testi és lelki egészségüket
3.3.3	felismerni a szervezetfejlesztés szükségességét, stratégiát készíteni és kivitelezni, a szükséges munkacsoportot kialakítani
3.3.4	megszervezni a szociális intézmények szolgáltatásait, létrehozni új ellátási formákat, hatékonyan működtetni és felkutatni a humán erőforrást
3.3.5	hatékonyan képviselni a beosztottak, kliensek érdekeit;
3.3.6	a szociális regiszter használatára.

4. A programmodul során elsajátított ismeret, kialakított készség, képesség, kompetencia

4.1.1	Vezetéstudomány
4.1.2	Ismerkedés az alapfogalmakkal
4.1.3	A vezetéstudomány kialakulásának történeti áttekintése
4.1.4	Vezetési stílusok, a vezető személyisége
4.1.5	A vezetés, mint tudomány
4.1.6	A vezetési rendszerek
4.1.7	A tervezés
4.1.8	A vezetés környezete, erőforrások
4.1.9	A vezetés szervezeti modellje
4.2.1	A vezető koordinációs feladatai
4.2.2	Menedzsment
4.2.3	A motiváció
4.2.4	Az emberi kapcsolatok és a vezetés
4.2.5	A vezetés funkcionális megközelítése (elképzelés, csapatszervezés, értékek, helyzet meghatározás, kommunikálás, képessé tétel, felkészítés, mérés)

4.2.6	A hivatalos érintkezés szabályai (telefonbeszélgetés, rend, egyszerűség, áttekinthetőség a munkában)
4.2.7	A stratégia fogalma, feltételei, a vállalati stratégia
4.2.8	Szervezeti átalakítás
4.2.9	Időgazdálkodás, munkamegosztás, rend, egyszerűség, áttekinthetőség a munkában
4.3.1	Konfliktuskezelés, konfliktusmegoldás
4.3.2	Kapcsolattartás
4.3.3	A döntés, a döntési folyamat, a döntésképeség
4.3.4	A vezetés gyakorlata
4.3.5	A munkaterv és a beszámoló elkészítésének szempontjai
4.3.6	A vezető önkarbantartása, testi és lelki egészségének megőrzése
4.3.4	Vezetői munkajog
4.3.5	Közalkalmazotti besorolás
4.3.6	Munkaszerződés, munkaviszony megszüntetésének dokumentációja
4.3.7	Fegyelmi eljárás
4.3.8	Munkaügyi jogviták
4.3.9	Kártérítés
4.4.1	Tanulmányi szerződés
4.4.2	Állaspályázat
4.4.3	Humán stratégia
4.4.5	Munkaerő-piaci marketing
4.4.6	Külső piaci aktivitás, a vállalat belső munkaerőpiaca
4.4.7	Az erőforrás és a teljesítmény értékelése
4.4.8	A munkaerő-fejlesztés, képzés
4.4.9	A munkaköri leírások
4.5.1	A munkaerőmozgás irányítása
4.5.2	Létszámleépítés
4.5.3	Szociális szervezés
4.5.4	Szociális intézmények működésének engedélyeztetése
4.5.5	Pályázatírás
4.5.6	Az ellátás megszervezése – gyakorlati tudnivalók

4.5.7	FSZH Általános tájékoztatás: a szolgálat szociális ellátó rendszeren belüli elhelyezkedése. Az új finanszírozási rendszer áttekintése (átalakítás okai, célja, feladategységek szerepe).
4.5.8	A Szociális Regiszter szerepe, használata. FSZH / Szociális Főosztály szerepe és feladatai az ellátáshoz kötődően
4.5.9	<p>Pályáztatás: Pályáztatás jogszabályi alapja. Pályázatok típusai. Pályázat megjelentetésére szolgáló honlapok. FSZH honlapján található menüpontok és adattartalmak részletezése. Elektronikus pályázati felület használata.</p> <p>Pályázati eljárás menetének áttekintése:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pályázatok benyújtására vonatkozó információk, tapasztalatok. Hiánypótlás. • Bizottsági működés • két szintű döntési rendszer ismertetése • Területi lefedettség, szolgáltatások száma, elérhetőségei • Értesítés – befogadás/elutasítás + finanszírozás keretei
4.6.1	<p>Finanszírozás</p> <p>Finanszírozás időszaka. Megkötés feltételei. Bejelentési kötelezettség és szerződésmódosítások (általános adatok módosítása, feladatmutató módosítása – bizottság szerepe). Szerződéshez kötődő határidők. Szerződés megszűnése. Működési támogatás folyósításának rendszere. Elszámolás. Támogatás visszafizetése.</p>
4.6.2	<p>Finanszírozási szerződés melléklete - Szolgáltatás-szervezés</p> <p>Finanszírozási szerződéshez kötődő → Szakmai ajánlás, kötelezően vezetendő dokumentáció (áttekintés, vezetési nehézségek, tanácsok, gyakorlatok), éves elszámoló adatlapok. Szakmai rendezvények kapcsolódása. Referencia intézmények szerepe. GYIK.</p>
4.6.3	<p>Szociális ellenőrzés és szociális igazgatási bírság</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ellenőrzést végző hatóságok áttekintése • FSZH ellenőrzésének folyamata (időpontok, ellenőrzési szempontsor, eljárás menete, fenntartó és szolgáltató kötelezettségei és jogosultságai az ellenőrzés kapcsán, együttműködés a hatóságok között, ellenőrzési tapasztalatok) • MÁK- ellenőrzés (kapcsolódás az elszámoláshoz, elszámoláshoz kötődő és helyszíni ellenőrzés)

5. A programmodulba való bekapcsolódás feltételei

5.1.	Előzetesen teljesítendő modul(ok)	Segítő kapcsolat és kompetenciái modulon való részvétel
5.2.	Előzetesen elvárt ismeret(ek)	Az 1/2000 SZCSM rendelet szerinti képesítés megléte. A segítő kapcsolat alapvető technikáinak ismerete.

6. A programmodulban való részvétel feltételei

6.1.	Részvétel követésének módja	Jelenléti ív vezetése a modulórákon
6.2.	Megengedett hiányzás	nincs
6.3.	Egyéb feltétel(ek)	Felnőttképzési szerződés létrejötte, képzési díj befizetése

7. A fogyatékoságból eredő speciális igények figyelembe vételének módja

A képzésen résztvevő, mozgásukban akadályozott hallgatóknak akadálymentes tanterem, szociális és közösségi helyek biztosítása.

8. A programmodul időtartama

8.1.	50	óra
------	----	-----

Szakmai képzés esetén ebből

8.2.	Elmélet	25	óra
8.3.	Gyakorlat	25	óra

8.4.	Intenzitás	Időtartam					
	Napi 10 óra	5	nap	---	hét	---	hónap

9. A programmodul megvalósításának módszerei

9.1.	Elméleti oktatás	50	%
9.2.	Gyakorlat strukturált tréning formájában	50	%

10. A programmodulba vonható csoportlétszám

10.1.	Minimum	15	fő
10.2.	Maximum	25	fő

11. A programmodul során alkalmazott értékelési rendszer

11.1.	Számonkérések formája	Írásbeli beszámoló
11.2.	Számonkérések rendszeressége	A modul végén
11.3.	Számonkérések tartalma	Az elméleti órán elhangzott tudásanyag
11.4.	A felnőttek tudásszintjének ellenőrzésére szolgáló módszer(ek)	Az írásbeli beszámoló kiértékelése 1-től 5-ig osztályzatokkal
11.5.	Megszerezhető minősítések	A képzési modul szakmai követelményeit teljesítette / nem teljesítette. Minősítések 50% alatt elégtelen 51% - 60% elégséges 61% - 75 % közepes 76% - 85% jó 86% -től jeles
11.6.	Megszerezhető minősítésekhez tartozó követelményszintek	A Támogató Szolgálat Vezető munkájában a professzionális tudás jelentkezik.
11.7.	Sikertelen teljesítés következménye	A modul megismétlése

12. Az előzetesen megszerzett tudás elismerésének módja

A modul elején a bemutatkozó körben beszélgetés formájában történik az előzetes tudásszint felmérése. Az oktató a feltárt tudás figyelembe vételével irányítja az elméleti képzést és a tréninget.

Órakedvezményre, az órák látogatása alóli felmentést a szociális menedzser szakon végzett hallgatók kaphatnak.

Az írásbeli beszámoló alól nincs felmentés.

13. A programmodul megvalósításának személyi feltételei

	Programban betöltött szerep	Oktatott témakör	Követelmények				
			Végzettség(ek)	Szakmai gyakorlat	Oktatói gyakorlat	Felnőttképzési gyakorlat	Egyéb követelmény(ek)
13.1.	Oktató (40 óra)	Szociális menedzsment	Szociális menedzser, vagy az 1/2000 SZCSM rendelet 3. sz. mell. 5/a vezetője szerinti képesítésű, és szociális intézmény irányítását végző személy	Min.: 5 év	Min.: 5 év	Min.: 3 év	----
13.2.	Oktató (10 óra)	Szociális menedzsment FSZH	FSZH Szociális Főosztály munkatársa	Min.: 3 év	---	---	---

14. A programmodul megvalósításának tárgyi feltételei

	Képzési helyszín	Igénybevétel célja	Férőhelyek száma	Minimálisan elvárt felszereltség
14.1.	Elméleti oktatásra alkalmas helyiség, mely megfelel az akadálymentesség szempontjainak	Elméleti oktatás	Max. 25 fő	Az oktatóterem rendelkezik a képzések színvonalas lebonyolításához szükséges technikai eszközökkel, berendezésekkel: TV, videó, DVD, hagyományos tábla, flipchart tábla, laptop és projector. Rendelkezésre áll oktatói asztal és szék, valamint a résztvevők számával megegyező asztal és szék. A gyakorlati feladatok megvalósításához a terem berendezése változtatható.

15. A programmodul céljának eléréséhez szükséges tananyagok, segédanyagok, segédeszközök, és azok biztosításának módja

	Tananyagok, segédanyagok, segédeszközök	Biztosítás módja
15.1.	Támogató Szolgálat vezető képzés jegyzet 2009	NSZFI Salgótarjáni Képzésszervezési Központ a képzés helyszínén személyesen átadja

16. A programmodul céljának eléréséhez szükséges kötelező irodalom, és azok biztosításának módja

	Szerző	Cím	Kiadó neve, székhelye	Kiadás éve	Biztosítás módja
16.1.	nincs	---	---	---	---

17. A programmodul céljának eléréséhez szükséges ajánlott irodalom, és azok biztosításának módja

	Szerző	Cím	Kiadó neve, székhelye	Kiadás éve	Biztosítás módja
17.11.	Csepeli György	A szervezkedő ember	Osiris kiadó, Budapest	2001	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.1.2.	Dr. Illés Mária	Vezetői gazdaságtan	Kossuth Kiadó, Budapest	2002	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.1.3.	Eric Verzuh	Projektmenedzsment	HVG Zrt., Budapest	2006	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.1.4.	Meredith Belbin	A team, avagy az együttműködő csoport	SHL Hungary Kft, Budapest	1998	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.1.5.	Karoliny Mártonné, Farkas Ferenc, Poór József, László Gyula	Emberi erőforrás menedzsment kézikönyv	KJK Kerszöv Jogi és üzleti kiadó Kft., Budapest	2003	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével.
17.1.6	Paul Milgrom – John Roberts	Közgazdaságtan, szervezetelmélet és vállalatirányítás	Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest	2005	A képzés helyszínén ajánljuk a hallgatóknak a beszerzési források és az aktuális piaci ár megjelölésével

Programmodul részletes bemutatása (Támogató szolgálat személyszállító képzés: Terepgyakorlat)

1. A programmodul azonosító adatai

1.1.	Program megnevezése	Támogató szolgálat személyszállító képzés
1.2..	A modul sorszáma	6.
1.3.	A modul megnevezése	Terepgyakorlat

2. A programmodul célja

A terepkoordinátor közreműködésével a tereptanár irányítása és felügyelete alatt figyelje meg a biztonságos szállítás személyi, tárgyi feltételeit (gépkocsi akadálymentesítése), a személyi segítő melletti feladat ellátást, a dokumentumok vezetését. Vegyen részt valós szállítási szituációban.

3. A programmodul követelményei

3.1.	A hallgató <i>legyen képes</i> : a szállításához használt jármű biztonságos előkészítésére;
3.2.	közreműködni a személyi segítő munkájában a gépkocsiba való beszálláskor, kiszálláskor
3.3.	biztonságos rögzítés elvégzésére;
3.4.	dokumentumok pontos vezetésére;
3.5.	együttműködni a kollégáival, a fogyatékos személyekkel;
3.6.	mentést végezni;
3.7.	az igénybe vevő biztonságos szállítására (a hallgatónak ismernie kell a fogyatékosághoz kapcsolódó gyógyászati segédeszközöket, alkalmazásuk módját. Ismernie kell a fogyatékosági kategóriákat; valamint az etikai kódexet, amely szerint munkáját végeznie kell.)

4. A programmodul során elsajátított ismeret, kialakított készség, képesség, kompetencia

4.1.	Az adott intézmény/szolgáltatás felépítése, működése, feladatai, finanszírozása, kompetenciájához kötődő döntéshozatal
4.2.	Az intézmény/szolgáltatás elhelyezkedése a szociális szolgáltató intézményi struktúrában
4.3.	Az intézmény/szolgáltatás egységeinek szervezeti sémája, alá-, mellé-, és fölérendeltségi viszonyai

4.4.	Az intézmény finanszírozása – a források elosztásának elvei, (hol vannak hiányok, és milyen forrásokat próbálnak mozgósítani ennek megoldására)
4.5.	Az intézmény/szolgáltatás szervezeti és működési szabályzata
4.6.	Az ellátáshoz szükséges feltételek biztosítása
4.7.	Az intézmény tárgyi és személyi feltételei
4.8.	A megszerzett integrált elméleti és gyakorlati tudás kreatív felhasználása

5. A programmodulba való bekapcsolódás feltételei

5.1.	Előzetesen teljesítendő modul(ok)	A gyakorlat csak a többi modul teljesítése után lehetséges
5.2.	Előzetesen elvárt ismeret(ek)	nincs

6. A programmodulban való részvétel feltételei

6.1.	Részvétel követésének módja	Jelenléti ív vezetése a gyakorlat ideje alatt
6.2.	Megengedett hiányzás	nincs
6.3.	Egyéb feltétel(ek)	Felnőttképzési szerződés létrejötte, képzési díj befizetése

7. A fogyatékból eredő speciális igények figyelembe vételének módja

A képzés jellegéből adódóan nincs lehetőség fogyatékos hallgatók fogadására.

8. A programmodul időtartama

8.1.	8	óra
------	---	-----

Szakmai képzés esetén ebből

8.2.	Elmélet	2	óra
8.3.	Gyakorlat	6	óra

8.4.	Intenzitás	Időtartam					
	Napi 8 óra	1	nap	---	hét	---	hónap

9. A programmodul megvalósításának módszerei

9.1.	Elméleti oktatás (felkészítő, integrált szeminárium szupervízió biztosításával)	25	%
9.2.	Gyakorlat	75	%

10. A programmodulba vonható csoportlétszám

10.1.	Minimum	3	fő
10.2.	Maximum	5	fő

11. A programmodul során alkalmazott értékelési rendszer

11.1.	Számonkérések formája	Folyamatnapló vezetése (időpont jelöléssel az elvégzett feladatok részletes bemutatása) Írásbeli dolgozat a terepkoordinátor által meghatározott szempontok alapján (egy szállítási szituáció bemutatása). Terjedelme: 3 gépelt oldal
11.2.	Számonkérések rendszeressége	Folyamatnapló folyamatos vezetése. Írásbeli dolgozat a gyakorlat elvégzését követően.
11.3.	Számonkérések tartalma	A szakmai, etikai, munkavédelmi feladatok
11.4.	A felnőttek tudásszintjének ellenőrzésére szolgáló módszer(ek)	A tereptanár értékeli, hogy a résztvevők elsajátították-e azokat a technikákat, melyek a tematikában szerepelnek.
11.5.	Megszerezhető minősítések	A modul végével a tanfolyam zárása is megtörténik. Az írásbeli dolgozat (esetleírás), és az elméleti tudást felmérő fogyatékosági ismeretek modul jegyének átlagából képzett érdemjegy kerül a tanúsítványba. A minősítések: <ul style="list-style-type: none">• nem felelt meg• megfelelt• közepesen megfelelt• jól megfelelt• kiválóan megfelelt A tanfolyam elvégzéséről „Támogató Szolgálat Személy szállító” minősített „tanúsítvány”-t kap a hallgató.
11.6.	Megszerezhető minősítésekhez tartozó követelményszintek	A megszerzett elméleti tudás és gyakorlati tapasztalatok beépítése a professzionális személyi szállítói munkakör ellátásába
11.7.	Sikertelen teljesítés következménye	A modul megismétlése

12. Az előzetesen megszerzett tudás elismerésének módja

Órakedvezményre, a terepgyakorlat látogatása alóli felmentésre nincs lehetőség.

13. A programmodul megvalósításának személyi feltételei

	Programban betöltött szerep	Oktatott témakör	Követelmények				
			Végzettség(ek)	Szakmai gyakorlat	Oktatói gyakorlat	Felnőttképzési gyakorlat	Egyéb követelmény(ek)
13.1.	terepkoordinátor	Terepgyakorlat szervezése	Intézményvezető Támogató szolgálat vezető	Min.: 5 év	Min.: 5 év	Min.: 3 év	---
13.2.	tereptanár	Terepgyakorlat lebonyolítása	Támogató Szolgálat személyszállító	Min.: 2 év	Min.: 2 év	Min.: 2 év	---
13.3.	oktató	Szakmai szupervízió	az elméleti modulokban meghatározottak szerint	Min.: 5 év	Min.: 5 év	Min.: 3év	---

14. A programmodul megvalósításának tárgyi feltételei

	Képzési helyszín	Igénybevétel célja	Férőhelyek száma	Minimálisan elvárt felszereltség
14.1.	A terephelyszín, oktatóterem	A gyakorlat lebonyolítása	Max: 5 fő	Akadálymentes gépkocsi, szükséges eszközök (rámpa, lépcső). Az oktató terem csoportos foglalkozások megtartására megfelelő felszereltséggel rendelkezzen.

15. A programmodul céljának eléréséhez szükséges tananyagok, segédanyagok, segédeszközök, és azok biztosításának módja

	Tananyagok, segédanyagok, segédeszközök	Biztosítás módja
15.1.	Támogató Szolgálat személyi szállító képzés jegyzet 2009	NSZFI Salgótarjáni Képzésszervezési Központ a képzés helyszínén személyesen átadja

16. A programmodul céljának eléréséhez szükséges kötelező irodalom, és azok biztosításának módja

	Szerző	Cím	Kiadó neve, székhelye	Kiadás éve	Biztosítás módja
16.1.	nincs	---	---	---	---

17. A programmodul céljának eléréséhez szükséges ajánlott irodalom, és azok biztosításának módja

	Szerző	Cím	Kiadó neve, székhelye	Kiadás éve	Biztosítás módja
17.1.	nincs	---	---	---	---

Programmodul részletes bemutatása (Támogató szolgálat személyi segítő képzés: Terepgyakorlat)

1. A programmodul azonosító adatai

1.1.	Program megnevezése	Támogató szolgálat személyi segítő képzés
1.2.	A modul sorszáma	6.
1.3.	A modul megnevezése	Terepgyakorlat

2. A programmodul célja

A személyi segítő munkaköréhez kötődő kompetenciák, feladatok felismerése, megismerése, elmélyítése; a terepitanár irányítása, kontrollja mellett ezek gyakorlása.

3. A programmodul követelményei

3.1.	A hallgató legyen képes: elvégezni a jogszabályban a munkaköréhez kötődő feladatokat;
3.2.	alkalmazni azokat a technikákat, módszereket, melyeket a személyi segítéshez elsajátított;
3.3.	teamben dolgozni;
3.4.	közreműködni a kapcsolatrendszer használatában, fejlesztésében;
3.5.	mobilizálni az erőforrásokat;
3.6.	hatékonyan, hatásosan lebonyolítani az intervenciót;
3.7.	szemléletet formálni a másság elfogadásában;
3.8.	az elvégzett munkát dokumentálni;
3.9.	felismerni az újként jelentkező szükségletek;
3.10.	elvégezni a jogszabályban a munkaköréhez kötődő feladatokat.

4. A programmodul során elsajátított ismeret, kialakított készség, képesség, kompetencia

4.1.	A terepgyakorlatot biztosító támogató szolgálat feladatellátásához kötődő különböző fenntartású intézmények szervezetek megismerése
4.2.	Támogató erőforrások, melyeket mozgósíthat a segítő folyamatban
4.3.	A másság elfogadásának szabályrendszere
4.4.	A dokumentálás módszerei, technikája

4.5.	Higiénés feladatok ellátásának, illetve a közreműködésének szabályai
4.6.	Speciális szükségletek, ezek folyamata, tartalma
4.7.	Krízishelyzet
4.8.	A segítség intervenciója
4.9.	Team munka kritériumai
4.10.	Az intézmény/szolgáltatás elhelyezkedése a szociális szolgáltató intézményi struktúrában,
4.11.	Az intézmény/szolgáltatás egységeinek szervezeti sémája, alá-, mellé-, és fölérendeltségi viszonyai,
4.12.	Az intézmény finanszírozása – a források elosztásának elvei, hol vannak hiányok, és milyen forrásokat próbálnak mozgósítani ennek azok megoldására;, az intézmény tárgyi és személyi feltételei
4.13.	Az intézmény/szolgáltatás szervezeti és működési szabályzata

5. A programmodulba való bekapcsolódás feltételei

5.1.	Előzetesen teljesítendő modul(ok)	A gyakorlat csak a többi modul teljesítése után lehetséges
5.2.	Előzetesen elvárt ismeret(ek)	Az 1/2000 SZCSM rendelet szerinti képesítés megléte

6. A programmodulban való részvétel feltételei

6.1.	Részvétel követésének módja	Jelenléti ív vezetése a gyakorlat ideje alatt
6.2.	Megengedett hiányzás	nincs
6.3.	Egyéb feltétel(ek)	Felnőttképzési szerződés létrejötte, képzési díj befizetése

7. A fogyatékból eredő speciális igények figyelembe vételének módja

A képzésen résztvevő, mozgásukban akadályozott hallgatóknak akadálymentes tanterem, szociális és közösségi helyek biztosítása.

8. A programmodul időtartama

8.1.	80	óra
------	----	-----

Szakmai képzés esetén ebből

8.2.	Elmélet	16	óra
8.3.	Gyakorlat	64	óra

8.4.	Intenzitás	Időtartam					
	Napi 8 óra	10	nap	---	hét	---	hónap

9. A programmodul megvalósításának módszerei

9.1.	Elméleti oktatás (felkészítő, integrált szeminárium szupervízió biztosításával)	20	%
9.2.	Gyakorlat	80	%

10. A programmodulba vonható csoportlétszám

10.1.	Minimum	5	fő
10.2.	Maximum	10	fő

11. A programmodul során alkalmazott értékelési rendszer

11.1.	Számonkérések formája	Folyamatnapló vezetése (időpont jelöléssel az elvégzett feladatok részletes bemutatása). Írásbeli dolgozat a tereptanár által meghatározott szempontok alapján (esetle-írás, Támogató Szolgálat bemutatása). Terjedelme: 10 gépelt oldal.
11.2.	Számonkérések rendszeressége	Folyamatnapló folyamatos vezetése. Írásbeli dolgozat a gyakorlat elvégzését követően.
11.3.	Számonkérések tartalma	A szakmai, etikai, munkavédelmi feladatok.
11.4.	A felnőttek tudásszintjének ellenőrzésére szolgáló módszer(ek)	A tereptanár értékeli, hogy a résztvevők elsajátították-e azokat a technikákat, melyek a tematikában szerepelnek.

11.5.	Megszerezhető minősítések	<p>A modul végével a tanfolyam zárása is megtörténik.</p> <p>Az írásbeli dolgozatot a tereptanár és az elméleti oktató értékeli (1-től 5-ig terjedő osztályzat).</p> <p>A modulok teljesítése, valamint az írásbeli dolgozat képezi a szóbeli vizsga lehetőségét. A szóbeli vizsga a benyújtott írásbeli dolgozat bizottság előtti megvédésével zárul. A tanúsítvány minősítését a szóbeli és az írásbeli jegyek átlaga adja:</p> <p>A minősítések:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nem felelt meg • megfelelt • közepesen megfelelt • jól megfelelt • kiválóan megfelelt <p>A tanfolyam elvégzéséről „Támogató Szolgálat Személyi segítő” minősített „tanúsítvány”-t kap a hallgató</p>
11.6.	Megszerezhető minősítésekhez tartozó követelményszintek	A megszerzett elméleti tudás és gyakorlati tapasztalatok beépítése a professzionális személyi segítői munkakör ellátásába
11.7.	Sikertelen teljesítés következménye	A modul megismétlése

12. Az előzetesen megszerzett tudás elismerésének módja

A modul elején a bemutatkozás közben, beszélgetés formájában történik az előzetes tudásszint felmérése.

Az oktató és a tereptanár a feltárt tudás, illetve hiányosságok figyelembe vételével tartja meg az előadást, irányítja a gyakorlatot.

Órakedvezményre, az órák látogatása alóli felmentésre nincs lehetőség.

13. A programmodul megvalósításának személyi feltételei

	Programban betöltött szerep	Oktatott témakör	Követelmények				
			Végzettség(ek)	Szakmai gyakorlat	Oktatói gyakorlat	Felnőttképzési gyakorlat	Egyéb követelmény(ek)
13.1.	terepkoordinátor	terepgyakorlat szervezése	Intézményvezető Támogató szolgálat vezető	Min.: 5 év	Min.: 5 év	Min.: 3 év	---
13.2.	terepstanár	terepgyakorlat lebonyolítása	Támogató Szolgálat vezető	Min.: 2 év	Min.: 2 év	Min.: 2 év	---
13.3.	oktató	szakmai szupervízió	az elméleti modulokban meghatározottak szerint	Min.: 5 év	Min.: 5 év	Min.: 3év	---

14. A programmodul megvalósításának tárgyi feltételei

	Képzési helyszín	Igénybevétel célja	Férőhelyek száma	Minimálisan elvárt felszereltség
14.1.	A terephelyszín, oktatóterem	A gyakorlat lebonyolítása integrált szeminárium	Max: 10 fő	Az oktató terem csoportos foglalkozások megtartására megfelelő felszereltséggel rendelkezzen.

15. A programmodul céljának eléréséhez szükséges tananyagok, segédanyagok, segédeszközök, és azok biztosításának módja

	Tananyagok, segédanyagok, segédeszközök	Biztosítás módja
15.1.	Támogató Szolgálat személyi segítő képzés jegyzet 2009	NSZFI Salgótarjáni Képzésszervezési Központ a képzés helyszínén személyesen átadja

16. A programmodul céljának eléréséhez szükséges kötelező irodalom, és azok biztosításának módja

	Szerző	Cím	Kiadó neve, székhelye	Kiadás éve	Biztosítás módja
16.1.	nincs				

Programmodul részletes bemutatása (Támogató szolgálat vezető képzés: Terepgyakorlat)

1. A programmodul azonosító adatai

1.1.	Program megnevezése	Támogató szolgálat vezető képzés
1.2..	A modul sorszáma	6.
1.3.	A modul megnevezése	Terepgyakorlat

2. A programmodul célja

A vezető munkakörhöz kötődő kompetenciák, feladatok felismerése, megismerése, gyakorlása (lehetőség szerint a tereptanár irányítása mellett), elmélyítése.

Segítse a támogató szolgálatvezetőt, hogy a szociálpolitikai rendszer meghatározott területén megfelelő szaktudással, érett személyiséggel és tudatosult értékekkel dolgozzanak.

Olyan szakmai tudást közvetítsen, amely elméleti és gyakorlati iránymutatást is ad a szakember számára.

3. A programmodul követelményei

3.1.1.	A hallgató legyen képes: eligazodni a szociális és egészségügyi ellátórendszer struktúrájában;
3.1.2	költségvetést, beszámolót készíteni
3.1.3.	szervezési feladatokat ellátni
3.1.4.	ellenőrizni
3.1.5.	működtetni a Támogató Szolgálatot
3.1.6.	új kapcsolatokat kiépíteni az eredményes működés érdekében
3.1.7.	fejlesztéseket, átszervezéseket megfogalmazni, kidolgozni
3.1.8.	fenntartóval tárgyalásokat folytatni
3.1.9.	érdekképviselést ellátni
3.2.1	költségvetést, beszámolót készíteni
3.2.2	pályázatot írni
3.2.3.	a szükségletek, problémák, hiányok, erőforrások, szociális helyzetek és kockázatok felmérésére
3.2.4.	stratégiai tervek készítésére

3.2.5.	a tervek végrehajtására
3.2.6.	a célok felülvizsgálatára és az eredmény értékelésére
3.2.7.	a megszerzett tudást hasznosítani
3.2.8.	azonnali segítséget nyújtani
3.2.9.	felelősséget vállalni szakmai tevékenységéért

4. A programmodul során elsajátított ismeret, kialakított készség, képesség, kompetencia

4.1.1.	Az adott intézmény/szolgáltatás felépítése, működése, feladatai, finanszírozása, kompetenciájához kötődő döntéshozatal.
4.1.2.	Az intézmény/szolgáltatás elhelyezkedése a szociális szolgáltató intézményi struktúrában.
4.1.3.	Az intézmény/szolgáltatás egységeinek szervezeti sémája, alá-, mellé-, és fölérendeltségi viszonyai.
4.1.4.	Az intézmény finanszírozása – a források elosztásának elvei, hol vannak hiányok, és milyen forrásokat próbálnak mozgósítani ennek megoldására.
4.1.5.	Az intézmény/szolgáltatás szervezeti és működési szabályzata.
4.1.6.	Az ellátáshoz szükséges feltételek biztosítása.
4.1.7.	Az intézmény tárgyi és személyi feltételei.
4.1.8.	Az intézmény/szolgáltatás iránti „keresletet” elemzése.
4.1.9.	A szolgáltatás területi „kiterjedése”.
4.2.0.	A kereslet „rugalmassága”
4.2.1.	Mennyiben függ a kereslet a lehetőségektől?
4.2.2.	A szolgáltatásnak más ellátási területekkel való összefüggése.
4.2.3.	Mi a kereslet szociológiai struktúrája?
4.2.4.	Milyen trendek érvényesülnek? (területi eloszlás, idényjelleg, stb.)

5. A programmodulba való bekapcsolódás feltételei

5.1.	Előzetesen teljesítendő modul(ok)	A gyakorlat csak a többi modul teljesítése után lehetséges
5.2.	Előzetesen elvárt ismeret(ek)	1/2000 SZCSM rendeletnek megfelelő képesítés megléte

6. A programmodulban való részvétel feltételei

6.1.	Részvétel követésének módja	Jelenléti ív vezetése a modulórákon
6.2.	Megengedett hiányzás	nincs
6.3.	Egyéb feltétel(ek)	Felnőttképzési szerződés létrejötte, képzési díj befizetése

7. A fogytékosságból eredő speciális igények figyelembe vételének módja

A képzésen résztvevő, mozgásukban akadályozott hallgatóknak akadálymentes tanterem, szociális és közösségi helyek biztosítása.

8. A programmodul időtartama

8.1.	80	óra
------	----	-----

Szakmai képzés esetén ebből

8.2.	Elmélet	16	óra
8.3.	Gyakorlat	64	óra

8.4.	Intenzitás	Időtartam					
	Napi 8 óra	10	nap		hét		hónap

9. A programmodul megvalósításának módszerei

9.1.	Előadás, előadói magyarázat, interaktív foglalkozás, összefoglalás, összegzés	20	%
9.2.	Gyakorlat strukturált tréning formájában	80	%

10. A programmodulba vonható csoportlétszám

10.1.	Minimum	5	fő
10.2.	Maximum	10	fő

11. A programmodul során alkalmazott értékelési rendszer

11.1.	Számonkérések formája	Folyamatnapló vezetése (időpont jelöléssel az elvégzett feladatok részletes bemutatása) Írásbeli dolgozat a tereptanár által meghatározott szempontok alapján (esetleírás, Támogató Szolgálat bemutatása). Terjedelme: 15 gépelt oldal.
11.2.	Számonkérések rendszeressége	Folyamatnapló folyamatos vezetése. Írásbeli dolgozat a gyakorlat elvégzését követően.
11.3.	Számonkérések tartalma	A szakmai, etikai feladatok
11.4.	A felnőttek tudásszintjének ellenőrzésére szolgáló módszer(ek)	A tereptanár értékeli, hogy a résztvevők elsajátították-e azokat a technikákat, melyek a tematikában szerepelnek.
11.5.	Megszerezhető minősítések	<p>A modul végével a tanfolyam zárása is megtörténik.</p> <p>Az írásbeli dolgozatot a tereptanár és az elméleti oktató értékeli (1-től 5-ig terjedő osztályzat).</p> <p>A modulok teljesítése, valamint az írásbeli dolgozat képezi a szóbeli vizsga lehetőségét. A szóbeli vizsga a benyújtott írásbeli dolgozat bizottság előtti megvédésével zárul. A tanúsítvány minősítését a szóbeli és az írásbeli jegyek átlaga adja. A minősítések:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nem felelt meg • megfelelt • közepesen megfelelt • jól megfelelt • kiválóan megfelelt <p>A tanfolyam elvégzéséről „Támogató Szolgálat Vezető” minősített „tanúsítvány”-t kap a hallgató.</p>
11.6.	Megszerezhető minősítésekhez tartozó követelményszintek	A megszerzett elméleti tudás és gyakorlati tapasztalatok beépítése a professzionális vezetői, segítői munkakör ellátásába
11.7.	Sikertelen teljesítés következménye	A modul megismétlése

12. Az előzetesen megszerzett tudás elismerésének módja

A modul elején a bemutatkozás közben, beszélgetés formájában történik az előzetes tudásszint felmérése. Az oktató és a tereptanár a feltárt tudás, illetve hiányosságok figyelembe vételével tartja meg az előadást, irányítja a gyakorlatot.

Órakedvezményre, az órák látogatása alóli felmentésre nincs lehetőség.

13. A programmodul megvalósításának személyi feltételei

	Programban betöltött szerep	Oktatott témakör	Követelmények				
			Végzettség(ek)	Szakmai gyakorlat	Oktatói gyakorlat	Felnőttképzési gyakorlat	Egyéb követelmény(ek)
13.1.	terepkoordinátor	Terepgyakorlat szervezése	Intézményvezető Támogató szolgálat vezető	Min.: 5 év	Min.: 5 év	Min.: 3 év	---
13.2.	tereptanár	Terepgyakorlat lebonyolítása	Támogató Szolgálat vezető	Min.: 2 év	Min.: 2 év	Min.: 2 év	---
13.3.	oktató	Szakmai szupervízió	Az elméleti modulokban meghatározottak szerint	Min.: 5 év	Min.: 5 év	Min.: 3év	---

14. A programmodul megvalósításának tárgyi feltételei

	Képzési helyszín	Igénybevétel célja	Férőhelyek száma	Minimálisan elvárt felszereltség
14.1.	A terephelyszín, oktatóterem	A gyakorlat lebonyolítása, integrált szeminárium	Max: 10 fő	Az oktató terem csoportos foglalkozások megtartására megfelelő felszereltséggel rendelkezzen.

15. A programmodul céljának eléréséhez szükséges tananyagok, segédanyagok, segédeszközök, és azok biztosításának módja

	Tananyagok, segédanyagok, segédeszközök	Biztosítás módja
15.1.	Támogató Szolgálat vezető képzés jegyzet 2009	NSZFI Salgótarjáni Képzésszervezési Központ a képzés helyszínén személyesen átadja

16. A programmodul céljának eléréséhez szükséges kötelező irodalom, és azok biztosításának módja

	Szerző	Cím	Kiadó neve, székhelye	Kiadás éve	Biztosítás módja
16.1.	nincs				

17. A programmodul céljának eléréséhez szükséges ajánlott irodalom, és azok biztosításának módja

	Szerző	Cím	Kiadó neve, székhelye	Kiadás éve	Biztosítás módja
17.1.	nincs				